

2023

Pedagogisch beleidsplan KDV

VOORWOORD EN VERANTWOORDING

Kinderopvang Kokie wil kwalitatief goede kinderopvang bieden. Wij stellen eisen aan dit beleidsplan en de uitvoering daarvan op de werkvloer. Daarnaast zijn wij ook gericht op verbetering van de pedagogische kwaliteit, door kritisch te blijven kijken naar ons pedagogisch handelen. Het pedagogisch beleidsplan is geen starre methode, maar zal altijd in beweging blijven. Opvoedkundige inzichten veranderen, maar ook de samenstelling van het team of de wensen van ouders kunnen aanpassingen van het pedagogisch beleid tot gevolg hebben.

Kinderopvang Kokie biedt opvang aan kinderen van 6 weken tot 4 jaar en is voor iedereen toegankelijk. Kinderen met een handicap worden gewoon toegelaten, mits deze handicap zodanig is dat het kind mee kan functioneren in de groep. Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven voor de doelgroep “kinderen van 0-4 jaar” en geeft ouders inzicht in de werkwijze en het opvoedingsklimaat dat Kinderopvang Kokie biedt aan kinderen van 0-4jaar, opdat zij hun kind(eren) in tevredenheid achter kunnen laten.

Het pedagogisch beleidsplan geeft onze pedagogisch medewerkers richting, inspiratie en houvast bij het pedagogisch handelen op de groep. Het een middel om de dagelijkse gang van zaken te toetsen en waar nodig bij te stellen om te komen tot een optimale kwaliteit van kinderopvang. En dit alles moet natuurlijk ook leiden tot een plek waar kinderen graag willen verblijven.

Binnen de teamvergaderingen proberen wij ook de onderwerpen uit het pedagogisch beleidsplan te bespreken. Deze onderwerpen hangen samen met 1 van de 4 pedagogische competenties die beschreven worden in dit pedagogisch beleidsplan:

- persoonlijke competentie
- sociale competentie
- emotionele veiligheid
- normen, waarden en cultuur

Dit pedagogisch beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met de pedagogisch medewerkers van Kinderopvang Kokie. Bij veranderingen of aanpassingen wordt de gewijzigde versie aan alle personeelsleden gemaïld en kunnen zij hierover hun mening geven. Het pedagogisch beleidsplan is tevens ook via onze website www.kokie.nl te downloaden.

Tot slot nog 3 kanttekeningen:

- ouders: lees ouder(s)/verzorger(s)
- hij: lees hij/zij
- pedagogisch medewerker: lees pedagogisch medewerker/medewerkster

Ieder jaar wordt het pedagogisch beleidsplan opnieuw beoordeeld op de actualiteit. Hierdoor wordt eenvoudig ingesprongen op nieuwe inzichten, trends en wettelijke regelgeving ten aanzien van de pedagogische aspecten in de kinderopvang.

Inhoud

INLEIDING	5
HOOFDSTUK 1 PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN	6
1.1 VISIE	6
1.2 DOELSTELLINGEN van het pedagogisch beleidsplan	7
1.3 DE PEDAGOGISCHE VISIE	7
1.4 BASISDOELEN UITGEWERKT	7
HOOFDSTUK 2 PLAATSING	15
2.1 Intake	15
2.2 Beleid extra dagdelen	15
2.3 Het wenbeleid.....	15
2.4 Brengen en halen.....	16
2.5 Openingstijden en dagdelen	16
HOOFDSTUK 3 DE RUIMTE	18
3.1 indeling van de ruimte	18
HOOFDSTUK 4 PERSONEEL.....	20
4.1 Pedagogisch medewerkers	20
4.2 Stagiaires.....	20
4.3 Verklaring Omtrent Gedrag	21
4.4 Ondersteuning beroepskrachten door andere volwassenen.....	21
4.5 Vierogen principe	22
4.6 Achterwacht	22
4.7 Leidster-kind ratio.....	22
HOOFDSTUK 5 DE DAG	24
5.1 Dagindeling	24
5.2 Het verlaten van de stamgroep	24
5.3 Vrije tijd.....	24
5.4 Spelen	24
5.5 Activiteiten.....	25
5.6 Kinderinspraak	27
HOOFDSTUK 6 ETEN EN DRINKEN	28
6.1 Eten en drinken.....	28
6.2 Dieet en allergieën	30
6.3 Voedingsmiddelen inkopen, bereiden en bewaren.	30

HOOFSTUK 7 VERSCHONEN, TOILETGANG EN ZINDELIJK WORDEN.....	31
HOOFDSTUK 8 HET KIND	32
8.1 Corrigeren en belonen.....	32
8.2 Omgaan met gedrag	32
8.3 Omgaan met zieke kinderen.....	32
HOOFDSTUK 9 VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE	34
9.1 In een rijke uitdagende omgeving	34
9.2 Met ruimte voor initiatief	406
9.3 Inzet pedagogisch beleidsmedewerker	40
9.4 Ontwikkelingsstimulering	41
9.5 Verdeling 960 VE- uren.....	40
9.6 Ouderbetrokkenheid	40
9.7 Voorbereiding op de basisschool.....	40
9.8 Ieder kind een mentor	41
9.9 Doorgaande lijn met basisonderwijs	42
9.10 Samenwerking met andere instellingen rond VE voor het jonge kind.....	42
HOOFDSTUK 10 RECHTEN VAN DE OUDERS	43
10.1 Respect en privacy.....	43
10.2 Rechten ouders.....	43
HOOFDSTUK 11 OUDERCOMMISSIE	44
HOOFDSTUK 12 KLACHTEN	44
12.1 Klacht indienen.....	45
12.2 De Geschillencommissie	477
HOOFDSTUK 13 VEILIGHEID EN GEZONDHEID.....	48
13.1 Brandactieplan en ontruimingsplan.....	48
13.2 Bedrijfshulpverlening.....	48
13.3 EHBO.....	48
13.4 Veiligheid en gezondheid.....	48
13.5 Meldcode Kindermishandeling	48
HOOFDSTUK 14 TOT SLOT	49
Bijlage 1: Dagritme van de KDV.....	50
Bijlage 2: Procedure rond “opvallend gedrag”	52
Bijlage 3: Protocol uitstapjes.....	55
Bijlage 4: Actualiseren Pedagogisch Beleidsplan	56

INLEIDING

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van kinderopvang Kokie. Hierin zullen we onze visie en pedagogische basisdoelen verwoorden welke van toepassing zijn voor alle leeftijdsgroepen.

In dit pedagogisch beleidsplan wordt beschreven hoe er binnen kinderopvang Kokie met kinderen wordt omgegaan en wat u van ons mag verwachten. Er wordt beschreven welke mogelijkheden we creëren en bieden voor de ontwikkeling van persoonlijke en sociale competenties van de kinderen. Ook wordt de wijze waarop waarden en normen worden overgedragen beschreven. Maar vooral ook wordt beschreven wat de meerwaarde van kinderopvang is en hoe deze wordt vormgegeven in een veilige omgeving en met welke activiteiten dat wordt gedaan.

Kinderopvang Kokie vindt het belangrijk dat het kind zich thuis voelt en zichzelf kan ontwikkelen in zijn of haar eigen tempo en hierin begeleidt en gestimuleerd wordt. Warmte, rust en geborgenheid verdient elk kind. Er wordt dan ook veel aandacht besteed aan de dagelijkse dingen, zoals samen een boodschap doen of een wandelingetje maken. Maar ook rust in de vorm van een eigen plekje om te slapen, of een eigen plekje waar het kind zich terug kan trekken wordt belangrijk gevonden. Er worden spelletjes met het kind gedaan en het kind wordt creatief uitgedaagd onder andere door middel van knutselen, tekenen en kleien. Samen boekjes lezen, zingen, dansen of samen opruimen geeft een gevoel van samen zijn. Kortom, het uitgangspunt van kinderopvang Kokie is dat het kind zich thuis voelt in een warme, huiselijke en liefdevolle omgeving.

Aan de kwaliteit van kinderopvang worden hoge eisen gesteld. Kinderopvang Kokie besteedt dan ook veel aandacht aan deze eisen en werkt volgens de eisen gesteld in de Wet Kinderopvang. Om de kwaliteit blijvend op een hoog niveau te houden, te kunnen controleren en zo nodig bij te stellen, is een goed onderbouwd pedagogisch beleid noodzakelijk. Daar is dit verslag voor opgesteld. In dit verslag wordt een beeld gegeven van het pedagogisch beleid dat door kinderopvang Kokie wordt gevoerd. Kinderopvang Kokie hoopt dat het beleid de ouders van de kinderen een duidelijk beeld geeft over Kokie en dat het bijdraagt aan dat ouders hun kinderen met een gerust hart toevertrouwen aan ons.

Het beleid en organisatie van kinderopvang Kokie wordt jaarlijks gecontroleerd en geïnspecteerd door een toezichthouder van de GGD in opdracht van de gemeente Den Haag. Hieruit volgt een inspectierapport. Dit inspectierapport is voor iedereen inzichtelijk. U kunt deze opvragen bij Kinderopvang Kokie en deze zijn te vinden op het Landelijk Register Kinderopvang (www.landelijkregisterkinderopvang.nl) als u zoekt onder ons LRK-nummer. Dit nummer vindt u bij onze contactgegevens.

NB

In dit beleidsplan wordt er gesproken over het kind in de mannelijke vorm en over ouders ter bevordering van de leesbaarheid. Hiervoor in de plaats kan gelezen worden zij of haar en mama, papa en/ of andere verzorg(st)er van het kind

HOOFDSTUK 1 PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

Ieder kind is uniek. Het heeft zijn eigen tempo van ontwikkelen wat betreft sociale, emotionele en motorische vaardigheden. Dit tempo wordt mede bepaald door het unieke karakter van het kind. Kinderen moeten dit kunnen en mogen ontwikkelen. Hierbij spelen leidsters een belangrijke rol. Ze moeten in staat zijn om een omgeving te creëren waar het kind zich veilig voelt en met plezier kan spelen en zich kan ontwikkelen. De leidsters bieden een omgeving aan waarin het kind kan opgroeien tot een zelfstandig, zelfverzekerd en uniek persoon met respect voor ieder ander mens, dier, natuur en zichzelf. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het samenleven en het spelen in groepsverband.

Voor de ouders geldt dat ze ervan op aan willen kunnen dat hun kind in vertrouwde handen is en dat er kwaliteit geleverd wordt. Het gaat tenslotte om hun belangrijkste bezit: hun kind(eren)! Dit pedagogische beleidsplan van kinderopvang Kokie geeft ouders inzicht in de basis van het beleid, en vormt dan ook de rode draad voor de dagelijkse omgang met de kinderen. Kinderopvang Kokie blijft dagelijks in contact met de ouders van de kinderen om het beleid steeds maar weer te kunnen verbeteren. Kinderopvang Kokie is laagdrempelig voor zowel van de kinderen als de ouders. Het streven is om veel persoonlijk contact te bieden, in de hoop dat eventuele vragen en/of problemen snel aangegeven worden en zo adequaat mogelijk opgelost kunnen worden. Contactmomenten verlopen via een persoonlijk gesprek, de telefoon of door middel van de mail.

Dit pedagogisch beleidsplan kunt u dan ook zien als een proces wat steeds weer verbeterd kan worden met behulp van alle betrokkenen. Dus heeft u aanvullingen of wenst u meer informatie, dan kunt u altijd contact met ons opnemen. Wij staan u graag te woord!

1.1 VISIE

De visie van kinderopvang Kokie in het kort:

- Ieder kind is uniek en wordt door de leidsters gewaardeerd en gerespecteerd om wie hij is.
- Er wordt geleerd om waardering en respect te hebben voor een ander.
- De relatie met leidsters biedt warmte, vertrouwen en veiligheid. Het kind voelt zich thuis.
- Het kind wordt uitgedaagd in zijn ontwikkeling door middel van activiteiten passend bij zijn leeftijd en karakter, waardoor zelfvertrouwen en zelfstandigheid wordt verkregen.
- Er worden duidelijke grenzen gesteld door de leidsters.
- Het kind krijgt ruimte voor zijn eigen ontwikkeling in zijn eigen tempo.
- Met name de jonge kinderen van ongeveer 2 tot 4 jaar krijgen een duidelijke dagindeling aangeboden. De allerkleinsten volgen hun eigen ritme en worden daarin gevolgd door de leidsters.
- De leidsters besteden aandacht aan normen en waarden.
- De leidsters van kinderopvang Kokie garanderen een veilige en hygiënische opvangomgeving.

Kokie gaat ervan uit dat een kind wordt geboren met een eigen karakter en aanleg en dat het kind goed is zoals het is. Naar ons idee is elk kind leergierig en nieuwsgierig en heeft uit zichzelf de drang zich te ontwikkelen. Om het kind de kans te geven zich te ontwikkelen is het belangrijk om een omgeving te bieden met voldoende uitdaging en veiligheid. Met omgeving wordt bedoeld alles waar het kind mee te maken krijgt: de opvanglocatie, de andere kinderen en de leidsters. Met veiligheid wordt bedoeld veilig speelgoed en een veilige inrichting, maar ook de figuurlijke veiligheid die de leidsters dienen te bewaken om het kind geborgenheid en bescherming te bieden als het kind het nodig heeft. Met ruimte wordt bedoeld zowel de

letterlijke als de figuurlijke ruimte, de ruimte om jezelf te zijn en je te kunnen uiten. We realiseren ons dat in de kinderopvang de persoonlijke aandacht toch anders is dan thuis, maar in een groep gaat juist het structuur bieden makkelijker. Kinderen imiteren elkaar immers vaak.

1.2 DOELSTELLINGEN van het pedagogisch beleidsplan

De kinderen worden geholpen zich te ontwikkelen tot zelfbewuste volwassenen die:

- Zelfvertrouwen hebben in eigen kunnen en zo talenten kunnen ontdekken.
- Respect en waardering ontwikkelen voor zichzelf en anderen.
- Sociaal vaardig zijn ofwel leren communiceren en samenwerken met anderen. Maar ook dat ze voor zichzelf op kunnen komen, zonder anderen daarbij te kwetsen. Dat ze het waard zijn om de emoties te kunnen en mogen tonen.
- Zelfstandig beslissingen kunnen nemen en daarvan de consequenties kunnen overzien.

Het doel voor alle ouders is:

Dat de ouders met een gerust hart hun kind(eren) bij de leidsters van kinderopvang Kokie achter kunnen laten!

1.3 DE PEDAGOGISCHE VISIE

Ieder kind is uniek en wordt door de leidsters gewaardeerd en gerespecteerd om wie hij is. Kinderen zijn erg verschillend en ze hebben allemaal hun eigen unieke karakter en bijzonderheden. Dit verdient respect en waardering. Er wordt dan ook geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende kinderen. Of het nu gaat om cultuurverschillen, verschillen in snelheid van ontwikkeling, leeftijdsverschil of verschil van sekse. Elk kind krijgt de ruimte om zijn eigen unieke 'ik' te ontwikkelen en wordt hierin gestimuleerd.

1.4 BASISDOELEN UITGEWERKT

Het pedagogisch beleidsplan is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen die in de Wet Kinderopvang zijn omschreven. Deze doelen zijn gericht op het geven aan kinderen van:

- een gevoel van emotionele veiligheid;
- gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie;
- gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie;
- de kans om zich waarden en normen, de „cultuur“ van een samenleving, eigen te maken.

Sociaal emotionele veiligheid

Een kind moet niet alleen fysiek veilig zijn, maar zich ook veilig voelen. Om hier zorg voor te dragen ziet kinderopvang Kokie de volgende mogelijkheden:

Leidster - kind interactie

De leidster heeft de taak om als het ware een tweede thuis te bieden voor het kind. De genegenheid, die het kind nodig heeft van ouders, kan alleen tijdelijk worden overgenomen wanneer de leidster zelf een hart vol van liefde heeft voor het kind en zich ook wil en kan inleven in zijn/haar denkwereld. Alleen dan kan een leidster veiligheid bieden en een vertrouwelijke band opbouwen met het kind zodat het onbevreesd zichzelf durft te zijn. Het kind moet zich bij de pedagogische medewerker thuis kunnen voelen. Verder is het belangrijk, om een luisterend oor en belangstelling te hebben voor wat het kind thuis of op school doet of meemaakt.

Leidster - ouder interactie

Wij vinden de communicatie, die plaatsvindt tijdens het halen en brengen van kinderen, van groot belang. Wij maken daarom gebruik van activiteit- en berichtenoptie van Bitcare Het is belangrijk om zowel mondeling, schriftelijk als via de telefoon contact te kunnen hebben. Goede communicatie tussen beide partijen is heel belangrijk voor het kind. Wederzijds respect, duidelijke afspraken maken en op tijd hierover communiceren zijn heel belangrijk. Openheid als één van beide partijen ergens niet tevreden over is, is ook nodig, zodat elkaars wensen en behoeften duidelijk zijn en daarop kan worden ingespeeld. Het is dus hoognodig zaken op een juiste manier bespreekbaar te maken, desnoods met advies/hulp van kinderopvang Kokie.

Binnen- en buitenruimte

Er worden het kind duidelijke grenzen aangeleerd voor buiten en binnen. De pedagogische medewerker biedt veiligheid in een prettige en uitdagende omgeving, waarin het kind zich zo goed mogelijk kan ontplooiën. De binnen- en buitenruimte zijn kindvriendelijk ingericht, er is voldoende ruimte om alleen of gezamenlijk te kunnen spelen en de ruimtes voldoen aan de Wet Kinderopvang en hiermee samenhangende wet- en regelgeving. De kinderen moeten te allen tijde contact kunnen maken met de leidster zodat ze zich altijd beschermd voelen.

Andere kinderen

De kinderen kunnen gezellige dingen samen doen, maar ook over moeilijke dingen gesprekjes voeren in een sfeer van acceptatie zodat het mogelijk is voor het kind zijn of haar hart te openen, kwetsbaar te zijn naar anderen en ook te leren de ander vrij te laten in een andere denkwijze. Hierin helpt de leidster door het kind te leren met anderen te spelen, vriendschappen te sluiten, dingen te delen en respectvol om te gaan met anderen ongeacht hun geloof, etnische en/of sociale achtergrond.

Activiteiten

Tijdens de activiteiten vinden wij het belangrijk dat een pedagogische medewerker op een rustige en vriendelijke manier met de kinderen praat en oogcontact heeft met het kind terwijl men praat. Een kind heeft tijdens de activiteiten een positieve stimulans nodig en het is helemaal niet erg of de activiteit nu wel of niet lukt. Het gaat om het proberen in een aanmoedigende omgeving waarin het kind zich gesteund voelt. Het is hierbij belangrijk dat de leidster helpt waar nodig en zelf laat doen wat zelf kan. Het kind kan ook enige mate van controle gegeven worden, waardoor het zich emotioneel sterker gaat voelen. Door het gebruik van rituelen (liedjes, vaste handelingen / opeenvolgingen) binnen de opvang, weet het kind goed waar het aan toe is en zal het zich ook emotioneel veiliger voelen.

Spelmateriaal

Het spelmateriaal zal niet te moeilijk zijn, maar wel uitdagend. De kinderen worden regelmatig uitgedaagd met nieuw divers materiaal, zodat zij hun eigen smaak in favoriet speelgoed kunnen ontwikkelen. Toch is het ook belangrijk dat er niet teveel vernieuwd wordt, waardoor het kind ook weet welk speelgoed het de volgende keer weer kan verwachten. Het gebruik van foto's en afbeeldingen (welkomstbord, dagritmekaarten, plaatjes van de kinderen die komen, pictogrammen van bedjes en andere voor de kinderen belangrijke activiteiten en voorwerpen) helpen de jonge kinderen door voorspelbaarheid te creëren. Daarom kunnen wij het gebruik hiervan aanraden.

Voorbeeld werkwijze

Wij willen met de kinderen een vertrouwensrelatie opbouwen. Wij realiseren ons dat een kind de leidster pas gaat vertrouwen als we dat vertrouwen ook werkelijk waard zijn. Ons inziens is hier het belangrijkste, dat een kind voelt dat het zich ook dan in het bewustzijn bevindt van een leidster, als deze met haar aandacht op iets anders gericht is. De leidster merkt wanneer het kind moe, hongerig, verdrietig, boos, enz. is. Ze kan hier op inspelen en als dat steeds op de juiste wijze gebeurt zal het kind haar gaan vertrouwen. Het gevoel van veiligheid kan worden versterkt door het bieden van zoveel mogelijk een vaste leidster en het laten meebrengen van

een eigen knuffeltje. Dit samen biedt veiligheid en steun op moeilijke momenten voor het kind, maar ook bij plezier is het fijn om dit te kunnen delen met een vast persoon waar het kindje naar toe kan trekken.

Voorbeeld:

- Juul (2) is verdrietig omdat haar moeder moet gaan. De leidster troost haar door tijd en aandacht aan haar te besteden. Ze neemt haar op schoot en gaan samen puzzelen.

Mats (3) is aan het spelen met een ander kindje. Pieter wil niet dat het andere kindje aan zijn speelgoed komt. De leidster grijpt in en legt Pieter uit, dat samen spelen betekent dat je ook samen moet delen.

Persoonlijke competentie

Wij vinden het belangrijk dat een leidster in de omgang met het kind gelegenheid biedt voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties (vaardigheden). Hierbij worden de volgende ontwikkelingsgebieden in acht genomen: kennis over het eigen lichaam, grove/fijne motoriek, spraak/taal, ordenen/rekenen, aandacht/concentratie, cognitieve, zintuiglijke en morele ontwikkeling, omgevingsbewustzijn en spel (manipuleren, fantasie, logisch denken, samenwerken, regels). Dit wordt afgestemd met de ouders om goed in te kunnen schatten waar de kinderen aan toe zijn en waar hun interessegebieden liggen.

Leidster - kind interactie

Belangstelling hebben voor het kind zelf, vragen waar het van houdt en daar ook rekening mee houden. Geïnteresseerd zijn in hoe het kind denkt in een sfeer van acceptatie en veiligheid, zodat het zichzelf durft te zijn bij de pedagogische medewerker en kan vertellen wat het meemaakt thuis en op school.

De leidster stimuleert het kind door mogelijkheden te ontdekken en grenzen te verleggen van wat een kind kan, wil of durft. Bijvoorbeeld een kind, dat nog niet op de glijbaan durft te gaan, aanmoedigen met woorden, zo nodig geeft de leidster daadwerkelijk een handje en helpt het been in de goede positie te brengen als dat nodig is, totdat het kind dit helemaal zelfstandig kan. Vervolgens prijst zij het kind voor zijn/haar prestatie. Zo wordt het kind zich bewust van de eigen mogelijkheden en durft het steeds meer zelf te doen (zelfredzaamheid).

Ook is het goed als een leidster een kind prijst wanneer het bijvoorbeeld lieve of leuke dingen zegt of doet. Op positieve wijze een kind bevestigen in de dingen die het onderneemt is heel belangrijk voor de ontwikkeling van de persoonlijke competentie.

De leidster zal het kind op een positieve manier een houding aanleren van doorzetten en afmaken waarmee het begonnen is. De manier waarop de leidster hiermee omgaat en het spel begeleidt, biedt mogelijkheden aan het kind om dingen te leren, te overwinnen, zelfstandig te ondernemen en zelfredzaam te worden. Belangrijk is ook dat de leidster creatief denken stimuleert. Het zorgt ervoor dat kinderen ook later creatiever met problemen kunnen omgaan en creatieve oplossingen kunnen aandragen. Het is belangrijk dat de leidster zo waardevrij mogelijk staat in de ontdekkingstocht van het kind (jongens mogen ook met poppen spelen en meisjes met auto's bijvoorbeeld), zodat het kind ongedwongen zichzelf kan ontdekken.

De leidster is ook een belangrijke spil in de spraak- taalontwikkeling, door met de kinderen te praten, voor te lezen en ze te motiveren zelf ook via (gesproken) taal te communiceren.

De binnen- en buitenruimte

De ruimte binnen moet groot genoeg zijn om veilig te kunnen spelen. Veilig en schoon zijn volgens de normen van de Wet Kinderopvang en hieraan verwante wet- en regelgeving. Er zullen duidelijke regels zijn waar het kind wel en niet mag spelen, wat het kind kan doen en op welke plaats. Ook zal de leidster het kind de gelegenheid bieden om buiten te spelen. Het is daarbij aan de leidster om ontwikkelingskansen te zien die de omgeving biedt en deze te benutten (onderzoeken van de natuur, oefenen met de handstand tegen een muurtje, klimmen op een schuin stuk, enz.) Binnen de verschillende ruimtes kunnen 'hoekjes' gecreëerd worden om een veilige en gestructureerde speelervaring te bewerkstelligen.

Andere kinderen

Leidsters zullen een kind aanmoedigen om met de andere kinderen die er zijn te praten over zichzelf en zijn/haar belevingswereld, zodat een kind zich ook leert te uiten naar anderen. Dit kan spelenderwijs, maar ook met gezamenlijke gesprekjes en door het laten zien van foto's van thuis. Kinderen wordt de kans gegeven hun eigen rol binnen de groep te ontdekken: zijn zij een leider of volger, willen ze graag in een groep zijn of juist liever alleen. De leidster laat zien dat de kinderen ook binnen de groep individuele aandacht kunnen krijgen en stimuleert de kinderen om te leren van elkaar en aan elkaar, waar dit nog niet vanzelf gebeurt.

Activiteiten

De leidster geeft ruimte aan het kind voor eigen initiatieven en ideeën wat betreft het aangaan en uitvoeren van een activiteit. De leidster draagt ideeën aan en daagt het kind uit als het kind zelf niets weet of passief is in het ondernemen van activiteiten. Maar laat het kind ook omgaan met verveling. Het kind ontdekt zo eigen persoonlijkheidskenmerken zoals zelfvertrouwen, initiatief nemen en interesse tonen, maar ook leert het zelfoverwinning en zelfredzaamheid. Het is goed het kind te stimuleren in de interesses die het heeft.

Bijvoorbeeld als het veel van muziek maken houdt, daar ook ruimte voor bieden, eventueel het er met de ouders over hebben of het niet mogelijk is muziek lessen te gaan volgen, wanneer dit nog niet het geval is.

Spelmateriaal

Het spelmateriaal dat de kinderopvang aanbiedt past bij de leeftijd van het kind en zal stimulerend zijn om nieuwe dingen te ontdekken, zodat het bijdraagt aan de ontwikkeling van: kennis over het lichaam, de fijne- en de grove motoriek, de spraak- taalontwikkeling, aandacht en concentratie, de cognitieve-, zintuiglijke en morele ontwikkeling, het ontwikkelen van omgevingsbewustzijn en speltechnieken. Ook wordt de kinderen rekenprikkels gegeven. Door te spelen met het aangeboden speelgoed leert het kind ook om te gaan met emoties van o.a. plezier, boosheid, verbazing, ongeduld of teleurstelling.

Voorbeeld werkwijze

We stimuleren de ontwikkeling van persoonlijk competenties door kinderen te ondersteunen bijvoorbeeld jonge kinderen bij het bewegen, omrollen, optrekken e.d., en het oudere kind dagen we uit tot klimmen, glijden, rennen, fietsen of dansen. We stimuleren kinderen als ze iets nieuws proberen door hen de tijd daarvoor te geven, maar hen niet te forceren. Onze locatie is zo ingericht dat kinderen worden uitgenodigd tot verschillende activiteiten zoals spelletjes doen, knutselen, droomhuizen bouwen in de bouwhoek en verkleeden.

De leidster kan voorlezen, met het kind plaatjes kijken of het kind zelf laten lezen. Vragen stellen tijdens het lezen is ook belangrijk, zoals bijvoorbeeld "Wat is dit voor een dier?", "Wat voor geluid maakt een paard?" of "Waar zie je de auto?". Op deze manier wordt het kind gestimuleerd om zelf na te denken. Ook tijdens een bezoekje aan de kinderboerderij kan de leidster het kind veel leren over wat ze er zien en horen. Kokie vindt het dan ook erg belangrijk dat de leidsters communicatief vaardig zijn en de Nederlandse taal goed beheersen.

Sociale competentie

De mens is een sociaal wezen. Het is daarom belangrijk om een kind te leren hoe hij/zij het best en prettigst in een groep kan functioneren.

Leidster -kind interactie

Kinderopvang Kokie moet het kind als eerste de ruimte geven om te wennen wanneer het voor het eerst komt. De leidster kan zelf helpen door gesprekjes met de kinderen te hebben, het actief stimuleren samen te spelen, dingen te delen en respectvol om te gaan met anderen ongeacht hun geloof of etnisch- en sociale achtergrond. De mate waarin een kind

kan leren samenspelen is afhankelijk van de leeftijd, want een peuter speelt eerst meestal “naast” kinderen en zal iets later “met” kinderen leren spelen aangezien ze nog volop zichzelf aan het ontdekken zijn.

De leidster kan hierbij een rol vervullen door de kinderen te laten vertellen hoe het er bij hun thuis toegaat en waarom. De rol van de leidster is ook om mee te spelen met de kinderen en zo een enthousiast voorbeeld te zijn in de groep, sociale activiteiten te bedenken en aanwijzingen te geven voor een goede samenwerking of een goede afhandeling van conflictsituaties.

Binnen- en buitenruimte

De kinderen wordt voldoende ruimte geboden om samen te kunnen spelen, rennen en ontdekken in een prikkelende en overzichtelijke omgeving.

Andere kinderen

De ‘groep’ biedt de mogelijkheid aan de kinderen te leren omgaan met elkaar, ze komen elkaar tegen. Kinderen verdienen niet alleen respect van volwassenen maar ook van elkaar. Jonge kinderen hebben weinig tot geen inlevingsvermogen. Zij maken nog een innerlijk proces door. Dit uit zich o.a. in het ‘ik’-zeggen, ‘nee’-zeggen, ‘van mij’-zeggen en ‘zelf doen’, waardoor hun gevoel van eigenwaarde wordt vergroot.

Van daaruit kan een kind leren omgaan met andere kinderen.

Het is heel belangrijk dat een kind goed begeleid wordt in deze periode.

Kinderen krijgen bij een kinderopvang de mogelijkheid om eerst naast elkaar te spelen en daarna met elkaar.

Door ervaring en ontwikkeling van het eigen “ik” leert een kind omgaan met andere kinderen. Bovendien verwerven zij zo een plekje in de groep. Het kind leert dat een ander kind ook zichzelf mag zijn in de groep. De leidster geeft hierbij de grenzen aan.

Wij verwachten van de leidster dat deze de kinderen stimuleert elkaars leuke en minder leuke kanten te leren kennen en hen daarmee om leert te gaan. Daarin kan de leidster hen helpen te leren aangeven wat het kind wel en niet wil en grenzen te leren aangeven en respecteren.

Ook wordt er samen gekeken naar hoe problemen opgelost kunnen worden en hoe samen bedacht kan worden hoe deze problemen de volgende keer voorkomen kunnen worden. Dit kan o.a. door naar ieder kind afzonderlijk goed te luisteren en zijn of haar verhaal te laten doen.

Daarna praten zij samen om een oplossing te bedenken. Ook wordt het zorgen voor elkaar gestimuleerd. Het verantwoordelijkheid nemen is een belangrijke vaardigheid om de kinderen aan te leren. Tot slot laat de leidster de kinderen gezamenlijke ervaringen opdoen (bijvoorbeeld samen lachen en plezier maken of nieuwe materialen ontdekken), zodat ze bij elkaar verschillende emoties kunnen herkennen en zich één voelen met de groep.

Activiteiten

Buiten spelen met andere kinderen is heel goed voor de sociale ontwikkeling. Er is veel ruimte en de kinderen dagen zichzelf en elkaar vaak uit tot samen spelen. De leidster helpt de kinderen te begrijpen en te accepteren wanneer zij een keer niet kunnen/mogen meespelen met een ander kind als de situatie dit niet toelaat.

Ook kan er geoefend worden in het voor elkaar en zichzelf opkomen als een kind zich bijvoorbeeld buitengesloten of aangevallen voelt (sociale verantwoordelijkheid). Ze kunnen elkaar helpen zoals een flesje geven aan een jonger kind, helpen op een speeltoestel, aan elkaar voorlezen of een ander troosten. Daarnaast leren de kinderen over winnen en verliezen. Voor zover de kinderen daaraan toe zijn en de situatie het toelaat, worden de activiteiten samen met de andere kinderen ingepland. De ene keer wordt een activiteit gedaan die het ene kind wil en de andere keer wat een ander kind wil.

Spelmateriaal

Er kan verschillend spel materiaal ingezet worden om de kinderen te stimuleren in hun sociale ontwikkeling. Als er van iets maar één is, moet het kind leren delen en op zijn beurt wachten, waar er bij meerdere van hetzelfde soort tegelijk gespeeld kan worden en gelijktijdig van elkaar kan worden nagedaan. Ook wordt er geoefend met situaties uit het dagelijks leven door middel van rollenspellen zoals het spelen van doktertje, keukentje, enz. Hierdoor leert het kind zich te uiten en krijgt het inzicht in het functioneren van de wereld om zich heen. Door samenspel wordt ook de creativiteit gestimuleerd. Bijvoorbeeld door samen te verven en te tekenen, samen muziek te maken, te dansen, liedjes te zingen, woorden van elkaars taal te leren, samen te dansen om gevoel voor maat te ontwikkelen, samen toneel te spelen, gebarenspeletjes te doen en samen buiten te spelen met zand en water. Het kind kan zo ook leren om bijvoorbeeld geen zand in de ogen van een ander kind te gooien, omdat dat niet prettig is. Zo leert het kind ook wat respect en grenzen zijn.

Voorbeeld werkwijze

We betrekken kinderen bij elkaar, helpen of troosten. We coachen kinderen bij het sluiten van vriendschappen. We helpen kinderen die uitgesloten worden om positieve contacten te maken. Het kind leert omgaan met zijn eigen gevoelens en die van anderen. Bijvoorbeeld leren omgaan met afscheid nemen, eigen ruzie oplossen, delen, samen spelen, samen werken, het op je beurt wachten.

Dit doen wij door:

- samen met een kind bij het raam of bij de deur te zwaaien naar de ouder/verzorger.
- Als er een conflict is wel in de buurt te zijn en eerst de kinderen zelf even hun gang te laten gaan maar wel als de kinderen er onderling niet uitkomen laten zien hoe het conflict opgelost kan worden. Bijvoorbeeld als er twee of meer kinderen in het keukentje spelen en tegelijkertijd willen koken. Dat past niet achter het speelgoed kookplaat. Dan kan je het spel stimuleren door voor te stellen dat een van de kinderen alvast de (speel)tafel dekt met bordjes enz.
- (Bovenstaande is vervolgens ook het punt leren delen, samen spelen, samenwerken en op je beurt wachten)

Overdracht van normen, waarden en cultuur

Het overdragen van normen en waarden speelt een belangrijke rol bij het vormen van de identiteit van een kind, daarom wordt door leidsters hieraan ook aandacht besteed in de kinderopvang.

Leidster - kind interactie

Het overdragen van normen en waarden door de leidster kan alleen als zij het goede voorbeeld geeft. Ook stelt zij duidelijk regels aan de kinderen en volgt zelf deze regels ook. De leidster is er ook om verschillen en overeenkomsten tussen de kinderen te laten zien en uit te leggen. De leidster kan ook laten zien hoe er met bepaalde culturele activiteiten omgegaan wordt. Voor de Nederlandse cultuur bijvoorbeeld: Sinterklaasactiviteiten, Pasen, Oud & Nieuw, verjaardagen en geboorten vieren. Maar ook kan de leidster de kinderen kennis laten maken met andere culturen zoals het Kerstfeest of Divali.

Leidster - ouder interactie

Zowel verbaal als non-verbaal laten mensen blijken wat ze vinden. Er zal dus afstemming plaats moeten vinden tussen ouders/verzorgers en de leidster om belangrijke normen en waarden met elkaar bespreekbaar te maken. Denk hierbij aan geloof, taalgebruik, omgaan met anderen, respect hebben voor elkaar en elkaars mening en spullen, veiligheid bieden, straffen e.d.

Wanneer vanaf het begin duidelijk is hoe ouder en leidster over bepaalde zaken denken, kan vooraf al een beeld ontstaan hoe bepaalde situaties in de praktijk tegemoet worden getreden.

Bij een leidster kunnen normen en waarden anders zijn dan het kind thuis gewend is. Belangrijk is om de verschillen bespreekbaar te maken en afspraken te maken die voor beide partijen bevredigend zijn. Uitgangspunt is naastenliefde en respect te hebben voor elkaar.

Binnen- en buitenruimte

In de verschillende ruimtes gelden verschillende regels. Deze kunnen ook te maken hebben met normen en waarden. Ook stimuleren wij leidsters om naar locaties te gaan waar andere normen, waarden of culturen worden gebezigd (denk aan een bibliotheek, station, school, kerk, synagoge, enz.) Zo maken de kinderen kennis met diverse culturen en gebruiken.

Andere kinderen

Ook in het contact met andere kinderen dienen normen en waarden te worden gerespecteerd. Wij gaan er vanuit dat de kinderen elkaar geen pijn mogen doen, zowel fysiek als mentaal. Ieder kind verdient respect. De leidster geeft aan welk gedrag wordt getolereerd en wat niet. Zo worden er grenzen gesteld binnen de groep, maar ook de kans gegeven om elkaars grenzen te verkennen. Er wordt gestimuleerd om onderling Nederlands te praten. Maar ook daarbinnen zit een groot verschil. Zo leren, zeker oudere kinderen, wat respectvol taalgebruik is naar leeftijdsgenoten en ouderen. Als er kinderen met bijvoorbeeld een andere (culturele) achtergrond of beperking in de opvang aanwezig zijn, is dit een uitgelezen kans om ook de andere kinderen kennis te laten maken met deze verschillen. Zo kan meer begrip en respect voor elkaar gecreëerd worden.

Activiteiten

Bij het doen van activiteiten wordt er afgesproken wat gewenst gedrag is. Respect voor elkaars eigenheid en ruimte is hierbij altijd van belang. Er kunnen activiteiten gedaan worden om kennis te maken met de Nederlandse of andere culturen, bijvoorbeeld door middel van muziek of eten. Ook kunnen er activiteiten plaats vinden rondom gebeurtenissen in het dagelijks leven of gesprekken gevoerd worden over onderwerpen die spelen. Voor jonge kinderen heeft dit vaak te maken met feestdagen en jaargetijden, voor oudere kinderen kan dit makkelijker cultuur gerelateerd uitgelegd worden en kan dit bijvoorbeeld ook gaan over zaken als oorlog geboorte, trouwerijen, ziekte en dood.

Spelmateriaal

Het netjes omgaan met spelmateriaal behoort ook tot de normen en waarden die we kinderen bijbrengen. Ook respect voor het leven kan goed uitgelegd worden met behulp van planten en dieren die in of buiten de opvang aanwezig zijn. Door middel van rollenspellen en het laten zien van materialen uit andere culturen maken we de kinderen cultuurbewust en respectvol. Hun honger naar kennis en de mogelijkheid om zich snel vaardigheden eigen te maken, helpen de kinderen om zich goed te kunnen ontwikkelen tot prettige en sociale persoonlijkheden, bewust van normen, waarden en cultuur.

Voorbeeld werkwijze

Door liefde te geven kan vertrouwen ontstaan. Onze pedagogische visie en aanpak zijn gebaseerd op de overtuiging dat door een liefdevolle benadering het vertrouwen van het kind kan groeien. Wij zijn daarom altijd op zoek naar leidsters die in staat zijn het kind veel liefde te geven. We hebben met elkaar een aantal waarden en normen bepaald waarvan wij het belangrijk vinden om die aan de kinderen mee te geven:

- eerlijkheid en openheid;
- positivisme;
- respect;
- verantwoordelijkheid;
- eenheid.

Wij brengen deze waarden en normen over door in de eerste plaats zelf het goede voorbeeld te geven. Als wij kinderen willen leren respect te hebben voor elkaar, dan zullen wij ook respect voor hen en voor elkaar moeten laten zien. Dit voorbeeld onderschrijven we steeds door communicatie. We maken de kinderen duidelijk wat we ze willen leren. Als er bijvoorbeeld opgeruimd wordt, vertellen we ook dat wij het belangrijk vinden dat ze zelf voor hun spullen zorgen en dat we samenwerken.

HOOFDSTUK 2 PLAATSING

2.1 Intake

De leidinggevende van het kinderdagverblijf of een aangewezen mentor heeft voor de startdatum een intakegesprek met de nieuwe ouders. Tijdens dit gesprek wordt er uitleg gegeven over de dagelijkse gang van zaken en worden er afspraken met de ouders gemaakt over bijvoorbeeld eten, slapen, halen en brengen. De leidster maakt gebruik van een checklist zodat alle relevante onderwerpen zoals dagindeling, huisregels, ziektebeleid en wenprogramma aan de orde komen. Er wordt samen met de ouders een gegevensformulier ingevuld, waarin o.a. afspraken over eten, slapen, adresgegevens en bijzonderheden van het kind worden genoteerd. Dit formulier komt in een map op de groep waar het kind wordt opgevangen, zodat het voor de leidster altijd bij de hand is.

2.2 Beleid extra dagdelen

Extra opvang is mogelijk als er ruimte is in de groep en er geen extra inzet van personeel nodig is. De aanvraag kan worden gedaan via Bitcare. U kunt ook aan de leidster van de groep vragen of extra opvang mogelijk is op de groep. Er wordt bekeken: - of er vriendjes zijn, - of er bekende leidster voor het kind aanwezig zijn (op de dag dat er extra opvang noodzakelijk is) en als laatste wordt tussen ouders en pedagogisch medewerkers afgestemd wie het kind opvangt, wie er op de groep staat, wat belangrijke aandachtspunten zijn voor het kind en of er bijzonderheden zijn. Extra dagdelen worden aangevraagd via Bitcare.

2.3 Het wenbeleid

Om een basis te leggen voor een vertrouwensrelatie tussen kinderen, ouders en de betreffende groep van Kinderopvang Kokie hebben we een “wenperiode” ingesteld. Wanneer binnen Kinderopvang Kokie is een samenspel tussen kind, pedagogisch medewerkers en ouders. Voor het ene kind is een langere wenperiode nodig dan voor het andere kind. Ieder kind is uniek en heeft een aparte aanpak nodig.

Aandachtspunten voor de wemomenten:

- We accepteren dat een kind verdrietig kan zijn en tonen hiervoor begrip.
- We stellen in het begin weinig eisen aan het kind, zodat het kind de kans krijgt om rustig te wennen aan de omgeving, de pedagogisch medewerker en de kinderen.
- We geven het kind de tijd om te wennen aan de nieuwe situatie.
- We besteden vooral in het begin extra tijd en aandacht aan het kind.
- We bieden het kind een vast dagritme aan.
- We zorgen ervoor dat het kind zich snel thuis gaat voelen in de groep. Dit kan door bijvoorbeeld wat extra aandacht aan het kind te geven, door samen een activiteit te doen of door het kind te betrekken in het groepsproces.

2.4 Brengen en halen

Bij de kinderopvang

Een leidster kan voor een kind de eerste keer zijn dat hij in aanraking komt met een voor hem vreemde omgeving, vreemde leidster en vreemde kinderen. Voor sommige ouders is het ook de eerste keer om hun kind in een vreemde omgeving achter te laten. Zowel kind als ouder moet dan ook vertrouwd raken met deze nieuwe situatie en dit vraagt om een gewenningsperiode.

De leidster biedt de ouders voldoende gelegenheid om een uitzwaairitueel te volgen: de ouder neemt duidelijk afscheid van het kind en zwaait naar hem bij het weggaan. Om het dagritme van het kind en de andere kinderen niet te verstoren wordt er bewust voor gekozen dat ouders, ook tijdens de gewenningsperiode, niet langer dan nodig bij de opvang aanwezig zijn. Met de ouders kan worden afgesproken dat wij bellen om ze te informeren over het kind.

Voor het kind is het moment van afscheid nemen vaak emotioneel. De leidster begrijpt deze emoties en zal het kind troosten door hem bijvoorbeeld op schoot te nemen, te knuffelen of af te leiden door middel van speelgoed. In de praktijk blijkt dat een kind vaak de nieuwe situatie snel aanvaardt en zijn verdriet 'vergeet'. Vaak is het wel zo dat het weerzien van de ouders een nieuwe aanleiding is voor het uiten van dit verdriet. Dit kan voor de ouder erg verwarrend zijn, omdat de ouder zo de indruk zou kunnen krijgen dat het kind de hele tijd heeft doorgebracht met huilen. Hier speelt de leidster een belangrijke rol in de begeleiding. Zij kan uitleggen dat dit een normale reactie is en dat dit vanzelf overgaat als het kind meer vertrouwd raakt met de nieuwe situatie.

Kinderopvang Kokie is geopend van 07:30 uur tot 18:30 uur. De vaste brengtijden zijn van 's morgens 7.30 uur tot 9.30 uur. Als het nodig is kunt u uw kind op elk gewenst moment komen ophalen, maar voor de rust en de regelmaat van de kinderen is het prettig dat dit beperkt/gestructureerd wordt. Tenzij u uiteraard gebruik maakt van verlengde opvang. Dan spreken wij dit individueel met u af.

Tijden Kokie	Brengen	Halen
Ochtend	07.30 tot 9:30 uur	12.30 tot 13:00 uur
Middag	12.30 tot 14:00 uur	16.30 tot 18:30
Dag	07.30 tot 9:30 uur	16.30 tot 18:30 uur

Op de breng- en haalmomenten wordt belangrijke en leuke informatie over het kind door de leidster en de ouders uitgewisseld. Ouders kunnen tijdens brengmomenten praktische informatie over het kind of leuke anekdotes aan de leidster vertellen. Op het moment dat ouders hun kind komen halen, geven de leidsters belangrijke informatie over het kind, zoals de activiteiten die het kind ondernomen heeft tijdens de opvangdag. Voor de peuters wordt een plakboek bijgehouden van werkjes met verschillende thema's. Bij het verlaten van onze kinderopvang krijgt elk kind het plakboek mee naar huis. Omdat de contactmomenten kort zijn, is het altijd mogelijk om een gesprekje met de leidster aan te vragen, zodat op een rustiger moment uitgebreid overlegd kan worden.

2.5 Openingstijden en dagdelen

Locatie Zoutmanstraat:

KDV: Maandag t/m vrijdag 07.30 – 18:30 uur

Contracten

Er zijn verschillende contracten mogelijk voor de opvang. Een contract kan opgesteld worden voor alleen de 40 schoolweken per jaar of voor alleen opvang gedurende de vakantieweken. Een combinatie hiervan kan natuurlijk ook. Daarnaast is het, indien er voldoende ruimte is op de groepen, mogelijk om in overleg een FLEX contract aan te gaan. Incidenteel afnemen extra dag(deel)

Wanneer een ouder een extra dag (deel) wil afnemen, die buiten de vaste contracturen valt, dan kan deze aangevraagd worden via ons online systeem Bitcare. Het incidenteel afnemen van een extra dagdeel is mogelijk wanneer de groepsgrootte dit toelaat en het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft.

Structureel afnemen extra dag(deel):

Wanneer een ouder structureel een extra dagdeel wil afnemen is dit pas mogelijk wanneer de groepsgrootte het toelaat het kind een extra dag(deel) in de groep te plaatsen.

Incidenteel ruilen van een dag(deel):

De ruilregeling is bedoeld voor dagen dat u geen gebruik maakt van uw vaste dagen opvang (bijvoorbeeld de dagen dat u op de vakantie gaat). U kunt deze dagen opsparen en later inhalen, mits de onderstaande spelregels worden gehanteerd:

- De ruilregeling loopt in de periode van 1 januari t/m 31 december. Per het nieuwe kalenderjaar vervallen alle resterende ruildagen van het afgelopen jaar;
- Ruildagen zijn verbonden aan de naam van het kind en dus niet overdraagbaar aan andere kinderen (uit hetzelfde gezin);
- Indien u een dag wenst te ruilen (ook al is de ruildatum nog niet bekend) moet dit minimaal 2 dagen voorafgaand aan de ruildag worden doorgegeven via Bitcare.
- U kunt een ruildag niet aanvragen bij de pedagogisch medewerkers op de groep;
- Er worden geen extra leidsters ingezet voor het mogelijk maken van ruildagen. Er dient dus voldoende ruimte/pedagogisch medewerkers aanwezig te zijn op de groep;
- Dagen welke niet te ruilen zijn: nationaal erkende feestdagen, studiedag van Kinderopvang Kokie
- De eerste twee ziektedagen van het kind kunt u ruilen;
- Ruilen is op basis van dagen of dagdelen, niet op basis van uren;
- Ruildagen worden door bijgehouden. U kunt in Bitcare kijken voor de openstaande ruildagen;
- 40-weken opvang dagen (schoolweken) zijn niet te ruilen met dagen in de vakantieweken.
- Toezegging van ruildagen is pas mogelijk op het moment dat bekend is of er genoeg kindplaatsen beschikbaar zijn. Om zicht te hebben op de kindplaatsen die vrij zijn, is het van belang dat ouders melden dat kinderen afwezig zijn of met vakantie zijn, zodra zij dit weten. Pas dan kunnen wij alle ouders/verzorgers optimaal gebruik laten maken van de ruilregeling.
- Aan de ruilregeling kunnen geen rechten worden ontleend.

HOOFDSTUK 3 DE RUIMTE

Het gebouw bestaat uit begane grond waar KDV Kokie momenteel actief is met een verticale groep van maximaal 14 kinderen van 0-4 jaar. De ruimte wordt indien nodig tijdens dagopvang gescheiden met een scheidingwand, rekening houdend met een oppervlakte van 3,5 m² per kind.

Omdat de verbouwing in de zomer van 2018 heeft plaatsgevonden, betekent dit ook dat het in alle opzichten voldoet aan de eisen die er door de brandweer gesteld zijn. In de praktijk betekent dit dat de gehele hoofdconstructie 60 minuten brandwerend is.

Binnenruimte: Kokie heeft de beschikking over een mooie groepsruimte met een aangrenzende gang waar kinderen voor dagopvang aanwezig zijn. Daarnaast is er nog een slaapruiimte, kantooruimte, douche en toiletruimte.

Buitenruimte: Wij vinden het belangrijk dat kinderen vaak buiten spelen. We streven ernaar om minimaal één keer per dag met kinderen die kunnen lopen naar buiten te gaan waar zij keuze hebben uit verschillende materialen en speelmogelijkheden. De buitenruimte is zodanig ingericht dat kinderen uitgedaagd worden om de wereld om hen heen te ontdekken en buiten iets te beleven maar waar ze tegelijkertijd ook veilig zijn. Zo liggen er op onze speelplaatsen bijvoorbeeld kunstgrasmatten onder de speeltoestellen. En een hek voor de veiligheid van de baby's of kleintjes.

3.1 Inrichting van de ruimte

We werken met speelplekken. Door het werken met speelplekken waarborgen we een stuk privacy van het kind en geven we het de veiligheid van ongestoord te kunnen spelen. We stimuleren de ontwikkeling van het concentratievermogen en er zijn geen storende prikkels bij het spel. Toch kunnen we deze inrichting als dynamisch beschouwen omdat de inhoud van een speelplek geen statisch gegeven is. De plek wordt aangepast aan het spel dat de kinderen bedenken. Daarmee wordt gewerkt aan ons doel de kinderen te stimuleren in hun creativiteit. Regelmatig wordt door de fantasie van de kinderen een eigen speelplek gecreëerd. Voor deze vorm van creativiteit zullen de kinderen door ons altijd gecompimenteerd worden.

Beschrijving van de speelplekken:

Bouwhoek

In de bouwhoek is er gelegenheid op de grond of op een tafel te bouwen. De bouwhoek ligt op een rustige plek en uit de loop om de bouwsels veilig te laten (ont)staan. Een selectie aan materialen ligt in de bouwhoek opgeborgen en ze zijn bereikbaar voor kinderen. Regelmatig wordt materiaal verwisseld en aangevuld. Zo is er van tijd tot tijd iets nieuws te beleven in de bouwhoek. Kinderen kunnen de bouwhoek aanvullen met materiaal uit een andere hoek. Waarom bouwhoek: veiligheid en privacy en het stimuleren van de grove motoriek.

Huishoek

De huishoek is de hoek voor het fantasiespel en imitatiespel. Kinderen bootsen op deze plek vaak thuissituaties na, het 'vader en moedertje' spelen. Door het sociale aspect van dit spel, is er voldoende ruimte in en om de poppenhoek heen. Ook hier is privacy voor de kinderen belangrijk. De huishoek kan tegelijkertijd ook een verkleedhoek zijn.

Waarom huishoek: Privacy bij fantasiespel, gebeurtenissen worden hier verwerkt en/of nagespeeld. Stimuleren van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast kan sociaal-emotioneel spel kan kwetsbaar zijn.

De voorleeshoek

Deze plek ademt rust uit, er zijn kussen en zachte banken. Ook staan hier de boekjes die kinderen zelf rustig kunnen lezen en natuurlijk is dit een fijne plek waar kinderen voorgelezen worden. De sfeer is knus en intiem.

Waarom voorleeshoek: Stimuleren van de taalontwikkeling. Mogelijkheid voor time-out. Even uit de drukte.

Knutsel-/teken-/schilderplek

Het knutselen in groepsverband gebeurt aan tafel. Het geeft een gevoel van saamhorigheid. Kinderen kunnen kennismaken met allerlei materialen. Wel is het zo dat bepaalde spullen op een veilige plek staan zodat kinderen hier zelf niet bij kunnen. Het kleuren en tekenen kan op ieder gewenst moment van de dag, als de kinderen er (non) verbaal om vragen.

Waarom creatieve hoek: veiligheid (verticale groep), stimuleren van de fijne motoriek, concentratie, stimuleren door (veilige) uitstalling materiaal.

Bewegingsruimte

Als het weer het toelaat wordt ervoor gekozen om naar buiten te gaan met de kinderen.

Binnen en buiten is er voldoende ruimte voor alle kinderen om lekker te kunnen bewegen en de grove motoriek te kunnen ontwikkelen. De oudste kinderen spelen dan apart van de jongste kinderen, zodat beide groepen voldoende ruimte hebben. We creëren een dansvloer, doen een kringspelletje of zetten een parcourtje uit.

Waarom bewegingsruimte: stimuleren motorische ontwikkeling, veilige ruimte voor bewegingsenergie die vrijuit geuit moet kunnen worden.

Baby-hoek

De baby's spelen in hoge boxen, ver van ongeschikt klein speelgoed, maar wel met uitzicht op alles wat er rondom hen plaatsvindt. Voor de rondkruipende baby's wordt er regelmatig een plek gecreëerd met geschikt speelgoed. Speelgoed dat in een kokertje van een fotorolletje past mag daar niet slingeren, te klein. Er ligt een warm en goed te reinigen speelkleed en de plek wordt zoveel mogelijk afgeschermd met zacht materiaal.

Waarom baby-kruiphoek: Veiligheid voor baby's in een verticale groep

HOOFDSTUK 4 PERSONEEL

4.1 Pedagogisch medewerkers

Op de Kinderopvang Kokie werken allemaal pedagogisch medewerkers in (vast of tijdelijk) dienstverband. Zij beschikken over één van de in de CAO Kinderopvang genoemde opleidingseisen.

Ziekte en afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerkers wordt zoveel mogelijk opgevuld door vaste invalkrachten, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met “bekende” gezichten voor de kinderen. Wij proberen voor de kinderen en hun ouders zoveel mogelijk vaste en vertrouwde gezichten op de groep te hebben.

4.2 Stagiaires

Binnen de locatie van Kinderopvang Kokie is het ook mogelijk om een of meerdere stagiaires te plaatsen.

Werkzaamheden van stagiaires:

- Stagiaires kunnen werkzaamheden uitvoeren op verschillende gebieden:
- Begeleiden van kinderen: Overdragen van waarden en normen / observeren van kinderen / stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden / zorg dragen voor een goede communicatie en sfeer in de groep / stimuleren van behulpzaamheid van de kinderen voor elkaar / stimuleren tot samenspel.
- Lichamelijke verzorging: Aanleren van kinderen om zichzelf lichamelijk te verzorgen, bijv. handen wassen na het plassen of buiten spelen.
- Veiligheid en hygiëne: Hygiënisch handelen / verlenen van eerste hulp (bijvoorbeeld een pleister plakken) / scheppen van regelmaat en orde / oog hebben voor de lichamelijke veiligheid van de kinderen / bieden van emotionele veiligheid / hanteren van regels in de groep.
- Voedingstaken: Helpen bij eten en drinken / verzorgen van de maaltijd / rekening houden met de kwaliteit van de voedingsmiddelen.
- Activiteiten: Scheppen van voorwaarden van activiteiten / motiveren tot deelname aan activiteiten / begeleiden van de kinderen bij de activiteiten / organiseren van activiteiten / bij activiteiten inspelen op belangstelling/stemmingen van de kinderen / afwisselend activiteitenprogramma aanbieden (kinderen moeten vaak uitgedaagd worden).
- Communicatie met ouders: Breng- en haalgesprekken houden (wordt gedurende de stage opgebouwd) / persoonlijk voorstellen aan de ouders (netjes een hand geven) / onderhouden van een goed contact met de ouders / opnemen van de telefoon (wordt gedurende de stage opgebouwd).
- Taken t.a.v. de leefruimte: Gezellig maken van de leefruimte / netjes houden van de leefruimte / signaleren van gebrek of achterstallig onderhoud / toezien op een veilig gebruik van de leefruimte.
- Huishoudelijke taken: Afwassen / dweilen / stofzuigen / toiletten schoonmaken / schoonmaken van de leefruimte / schoonmaken van speelmateriaal / ramen lappen.

Begeleiding van stagiaires:

De begeleiding van de stagiaire wordt uitgevoerd door een van de pedagogisch medewerkers van de groep, de praktijkbegeleider. Zij introduceert de stagiaire in de groep, in het team en in de organisatie en begeleidt (samen met de andere pedagogisch medewerkers van de groep) de stagiaire bij de dagelijkse werkzaamheden. Minimaal 1 x per week hebben stagiaire en praktijkbegeleider een begeleidingsgesprek, waarin o.a. functioneren van de stagiaire en de verschillende werkzaamheden aan bod komen. De praktijkbegeleider zorgt voor een goede overdracht tussen haar en de overige collega pedagogisch medewerkers, zodat zij ook weten wat de stagiaire wel en wat ze niet mag en met welke opdrachten ze bezig is.

Vrijwilligers

Indien de ruimte en mogelijkheid daartoe is kunnen we beperkt aantal vrijwilligers aannemen.

4.3 Verklaring Omtrent Gedrag

Alle medewerkers van Kinderopvang Kokie moeten voor aanvang van de dienstbetrekking een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) hebben. De VOG toont aan dat een medewerker geen strafbare feiten heeft gepleegd waardoor hij niet met kinderen mag werken. Met deze VOG dient iedere nieuwe medewerker (ook stagiaires en vrijwilligers) zich in te schrijven in het Personenregister Kinderopvang. Daarop zal deze persoon gekoppeld worden aan Kinderopvang Kokie en kunnen de werkzaamheden aanvangen.

4.4 Ondersteuning beroepskrachten door andere volwassenen

De pedagogisch medewerkers kunnen op verschillende manieren ondersteund worden door andere volwassenen:

De leidinggevenden kunnen inspringen op de groep wanneer dit nodig is.

- Medewerkers kunnen de hulp inroepen van de leidinggevenden wanneer zij twijfels hebben over de ontwikkeling van een kind of zich zorgen maken over een kind. Zij kan de beroepskrachten ondersteunen door kinderen te observeren, handelingsplannen te schrijven (of daarmee te helpen) en samen met de pedagogisch medewerkers in gesprek te gaan over een kind waar bijzonderheden bij geconstateerd zijn.
- Ondersteuning kan ook verzorgd worden door stagiaires. Dit is dan met name ondersteuning in de vorm van hulp bij de dagelijkse bezigheden, activiteiten en schoonmaakwerkzaamheden.
- Ondersteuning in de vorm van schoonmaak gebeurt op locatie door een schoonmaakster. Wanneer een pedagogisch medewerker alleen op een groep staat en extra ondersteuning nodig heeft, dan dient zij de leidinggevende hiervan op de hoogte te stellen. Dan kan na overleg eventueel een tweede pedagogisch medewerker ingeschakeld worden.
- Kinderopvang Kokie heeft een pedagogisch coach in dienst die de medewerkers individueel of groepsgewijs coacht in hun pedagogisch handelen op de groep. De pedagogisch coach neemt hierin initiatief, maar kan ook op initiatief van de

medewerker opgeroepen worden om hulp te bieden wanneer de medewerker problemen ervaart met of vragen heeft over pedagogisch handelen.

4.5 Vierogen principe

Naar aanleiding van een zedenzaak in Amsterdam heeft de commissie Gunning in haar rapport de term vierogen principe geïntroduceerd. Dit betekent dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren, uitgaande van onderstaande vertrekpunten. Er wordt getracht de opvang zo veilig mogelijk te maken. Bij het uitvoeren van dit principe dient Kokie rekening te houden met de voorspelbaarheid, mogelijkheid en frequentie waarin de leidster alleen op de groep is. Belangrijk is:

- Als in de ochtend vanaf 7.30 uur en aan het einde van de middag tot 18.00 uur 1 leidster aanwezig is op de groep, kunnen ouders voortdurend binnenkomen. Als er 1 pedagogisch medewerker in het gebouw aanwezig is, is er altijd een achterwacht geregeld die aanwezig is of binnen 15 minuten aanwezig kan zijn.
- Sommige dagen in de week is directie naast de leidster aanwezig
- Inschakelen van cameratoezicht dekt de overige dagen wanneer een leidster alleen aanwezig is. Dat zal met name in plaatsvinden in de startfase van kinderopvang Kokie.
- In de toekomst zullen we met stagiaires werken. Doordat zij er zijn, en deze op andere tijden pauzemomenten hebben, zijn leidsters niet alleen met kinderen. Het gebeurt zo goed als nooit. Maar aan het eind van de dag, tijdens het laatste half uurtje bijv. kan het voorkomen dat de leidster mogelijk alleen is.
- De laatste kinderen worden door hun ouders opgehaald waardoor een leidster eveneens op dit moment zelden alleen met een kind is.
- Dit geldt ook voor de ochtend. Als er bij aanvang nog maar 1 leidster aanwezig is, worden kinderen gebracht waardoor er bijna altijd ouders in de groep zijn.
- Een stagiaire of vrijwilliger wordt bij voorkeur ingezet op dagen en/of momenten dat er 1 leidster op de groep aanwezig is.
- De directie komt regelmatig (onaangekondigd) op de groep om even iets door te geven, af te geven, op te halen of na te vragen. In de situatie dat er 1 leidster op de groep staat komt de oprichter/eigenaar extra vaak (onaangekondigd) op de groep.

Bij Kokie heerst een open, professioneel klimaat waarbij leidsters door de leidinggevenden herhaaldelijk worden uitgenodigd om elkaar feedback te geven (bijv. in teambijeenkomsten, groot teamoverleg of tijdens individuele gesprekken). Leidsters weten dat als zij iets moeilijk vinden dit openlijk met een collega kunnen en moeten bespreken. Komen ze er niet uit dan vragen ze hulp/advies aan het locatietoehoofd. Als ook zij niet tot een bevredigend resultaat kunnen komen, wordt er een gesprek met de directrice aangegaan.

4.6 Achterwacht

Indien er slechts één leidster aanwezig is op het kinderdagverblijf en de BKR wordt niet overschreden, dan is een achterwachting van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die binnen ambulanceaanrijdtijden op het kinderdagverblijf aanwezig kan zijn. Normaal gesproken is dit de directrice. Als zij verhinderd is, wordt iemand anders aangewezen.

4.7 Leidster-kind ratio

Bij de samenstelling van de groep en de leidster-kind-ratio houdt Kinderopvang Kokie zich aan de rekentool die opgesteld is door het Ministerie van SZW. De rekentool (www.1ratio.nl)

wordt gebruikt bij het roosters maken voor het bepalen van het aantal pedagogisch medewerkers op de groep.

Op vrije (studie)dagen en in de vakanties is dezelfde drie-uursregeling van toepassing als op het KDV, op voorwaarde dat minimaal 10 uur aaneengesloten opvang geboden wordt. Per dag wordt dan niet meer dan 3 uur afgeweken van de BKR.

Indien er de gehele dag maar 1 pedagogisch medewerker nodig is, dan wordt deze dienst in tweeën gedeeld. Er is dan een dienst van 07.30-13.15 uur en een dienst van 13.00-18.30 uur. Er wordt op deze dagen geen pauze gehouden, waardoor er de gehele dag niet afgeweken wordt van de BKR.

Indien er meerdere pedagogisch medewerkers nodig zijn dan is het als volgt geregeld:

- Wij wijken mogelijk af van de BKR op de volgende momenten: Tussen 08.30 en 09.30 uur Tussen 13.00 en 14.00 uur Tussen 17.00 en 18.00 uur
- Wij wijken zeker niet af van de BKR op de volgende momenten: Tussen 07.30 en 08.30 uur Tussen 09.30 en 13.00 uur Tussen 14.00 en 17:00 uur en Tussen 18.00 en 18.30 uur

Vaste werktijden pedagogisch medewerkers:

- Openen om 07.30 uur tot en met 17.00 uur
- 9.30 uur tot en met 18.30 uur sluiten

Pauze: tussen 13.00 en 14.00 uur. In overleg kan hiervan worden afgeweken mits rekening wordt gehouden met de BKR.

Wij gaan er, gezien de praktijk, vanuit dat er op een vakantiedag niet meer dan 10 kinderen opgevangen worden. Mocht het toch zo zijn dat er meer kinderen zijn en dus ook een derde pedagogisch medewerker pauze moet houden dan zal een van de leidinggevenden een van deze pauzes op de groep aanwezig zijn, zodat er ten alle tijden minimaal de helft van de vereiste beroepskrachten aanwezig zijn.

HOOFDSTUK 5 DE DAG

5.1 Dagindeling

Rust, regelmaat en reinheid (hygiëne) vinden we voor het jonge kind erg belangrijk. In een drukke omgeving komen zoveel indrukken op een kind af, dat het deze nauwelijks kan verwerken. Daarom is een zekere mate van rust belangrijk. Om deze rust te waarborgen kijken onze leidsters goed om zich heen: is er niet teveel speelmateriaal in één keer aangeboden, hangt er niet teveel aan de muur, wat er hangt is dat functioneel voor het kind en zou het ook rustiger kunnen. Rust wordt ook gecreëerd door een bepaalde regelmaat te bieden. Kinderopvang Kokie houdt een vaste dagindeling aan. Op vaste tijden wordt er gegeten, gedronken en fruit gegeten. Kinderen slapen naar behoefte en/of wensen van de ouders. Wij schenken ook de aandacht aan verjaardagen en feestdagen. Er wordt binnen en veel buiten gespeeld afhankelijk van het weer. Bij de jonge kinderen wordt er veel gezongen en voorgelezen.

5.2 Het verlaten van de stamgroep

De kinderen verlaten hun stamgroep als er activiteiten buitenshuis zijn. Denk hierbij aan buiten spelen, dit doen we iedere dag! Leidsters gaan ook wandelen met de kinderen. Qua buitenmateriaal bieden we, net als binnen, een breed aanbod aan materialen aan, zodat kinderen volop keuze hebben en zich ook buiten spelenderwijs op meerdere ontwikkelingsgebieden kunnen ontplooiën en tal van ervaringen opdoen. In bijzondere gevallen, zoals veel zieke of afwezige kinderen, worden kinderen van de locaties Rijswijkseweg of Kokie2sport samengevoegd. Ook maken we uitstapjes naar de winkel of speeltuin of kinderboerderij. De uitstapjes binnen de wijk doen wij lopend. Wij hebben een bolderkar en meerdere buggy's waarin kinderen vervoerd kunnen worden. Bij onvoldoende buggy's zullen wij u vragen om de buggy achter te laten. Ouders worden minimaal twee weken van tevoren via de nieuwsbrief geïnformeerd over uitstapjes. Wij vinden het leuk als ouders meegaan. Dit is uiteraard niet verplicht. Er wordt altijd gezorgd dat er voldoende leidsters mee gaan en ter plekke op locatie blijven. Zie protocol uitstapjes in bijlage 3.

5.3 Vrije tijd

Vrije tijd wordt het gekenmerkt door het speelse, het niet functionele bezig zijn:

- Bezig zijn is belangrijker dan presteren en dat kinderen spelen en daaraan plezier beleven is belangrijker dan wat ze daarbij leren.
- Op school zijn de activiteiten doelgericht, maar in hun vrije tijd bepalen kinderen zelf wat zij doen, hoe zij dat doen en met wie. Dit sluit niet uit dat kinderen, vooral in de vakantieperiodes, ook behoefte kunnen hebben aan georganiseerde activiteiten.
- De sociale contacten van de kinderen zijn belangrijker dan het product van een activiteit; Zij leren in deze contacten spelenderwijs een aantal dingen die van invloed zijn op hun persoonlijkheidsontwikkeling (sociaal inzicht, overleg, sociale vaardigheden)

5.4 Spelen

Spelen en kinderen horen bij elkaar. Spel is een essentieel aspect van de ontwikkeling van het kind. Door middel van spel kan een kind zich op alle niveaus ontwikkelen. Spelenderwijs ontdekt het kind allerlei mogelijkheden met betrekking tot zichzelf, het speelgoed en zijn omgeving.

Wat vinden wij belangrijk om goed te kunnen spelen?

- Een ontspannen sfeer tussen de pedagogisch medewerkers onderling en tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen, zodat een kind zich veilig kan voelen.
- Er moet tijd zijn om individueel te kunnen spelen (vrij spel) en er moet daarnaast ook tijd zijn om begeleid te spelen (bijvoorbeeld groepsactiviteiten). Daarin moet een evenwicht gevonden worden. Een kind moet in zijn eigen tempo kunnen spelen. Hij/zij moet zichzelf kunnen zijn.
- De ruimte moet geschikt zijn om goed en veilig te kunnen spelen.
- Het spelaanbod moet volledig en gevarieerd zijn. Het moet aansluiten bij de leeftijd van het kind en moet de verschillende ontwikkelingsaspecten bevorderen.

Kinderen wisselen buiten gemakkelijker van activiteit en nemen initiatief tot gebruik van ander materiaal. Het gebruik van de buitenspeelruimte is minder gestructureerd en kinderen hebben meer de ruimte zich te ontplooiën. Ze kunnen buiten hun energie kwijt. Ze kunnen zich uitleven en ontladen.

Het contact met andere kinderen kan vrijer zijn, de kinderen hebben volop de mogelijkheid om sociale contacten aan te gaan en zelf problemen op te lossen. (sociale ontwikkeling). Buiten spelen betekent ook dat kinderen in contact komen met natuurverschijnselen zoals de zon, de natuur, planten en dieren, vogels en insecten en met de wisseling van de seizoenen. Dit heeft op kinderen een uitdagende werking. Ze ontdekken steeds weer nieuwe dingen tijdens het buiten spelen.

5.5 Activiteiten

Creatieve activiteiten

Creativiteit is de aandrang en de vaardigheid om nieuwe dingen tot stand te brengen. Om creatief te zijn moet je flexibel kunnen denken en dat heeft een positieve invloed op de cognitieve ontwikkeling. Een kind kan in zijn creatieve activiteiten ook bijvoorbeeld emoties kwijt. Door kinderen de vrijheid te geven binnen de creatieve activiteiten en de mogelijkheid te bieden tot experimenteren komen kinderen tot nieuwe inzichten en een bredere kijk op de wereld om hen heen.

Wat betekent dit in de praktijk?

- Bij het begeleiden en stimuleren van de creatieve ontwikkeling hebben pedagogisch medewerkers ook oog voor het emotionele aspect.
- Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de creatieve activiteiten aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Pedagogisch medewerkers bieden kinderen verschillende creatieve activiteiten aan:
  - o Beeldende expressie
  - o Bewegingsexpressie
  - o Muzikale expressie
  - o Verbale expressie

Muziek, lezen en voorlezen

Er is aandacht voor muziek en lezen. Muziek en lezen hebben een positieve invloed op de ontwikkeling van een kind ze bevorderen de onderlinge verbondenheid tussen kinderen en versterken het vertrouwen tussen kind en pedagogisch medewerker. Muziek maken, luisteren naar verhalen en kijken naar plaatjes vergroten de bewustwording van het kind.

Kinderen leren hun gevoelens te verwerken, hun denkwereld en fantasie verbreden zich. Verder is het gunstig dat de sociale ontwikkeling wordt gestimuleerd.

Kinderen die bewegen en dansen op muziek ontwikkelen hun motoriek en hun gevoel voor maat en ritme. Muziek en lezen verscherpen het luister- en concentratievermogen.

Wat betekent dit in de praktijk?

- Er wordt regelmatig met de kinderen gedanst op muziek.
- Pedagogisch medewerkers lezen regelmatig voor aan de kinderen.

Computer- en televisiegebruik

Er is op locatie een televisie aanwezig. De pedagogisch medewerkers gaan bewust om met het gebruik van deze media. Hierbij maken zij gebruik van de volgende uitgangspunten:

- De TV wordt niet gebruikt als zoethoudertje of uit gemak.
- De pedagogisch medewerkers bepalen op welk tijdstip de TV aan mag en hoe lang er gekeken wordt.
- De pedagogisch medewerkers houden in hun keuze van films rekening met het verschil in leeftijd.

Overige activiteiten Uitstapjes:

Pedagogisch medewerkers zetten naast de hierboven genoemde activiteiten ook andere activiteiten op touw. Af en toe worden er ook uitstapjes georganiseerd naar bijv. de bibliotheek, de speeltuin, de markt en kinderen kunnen regelmatig naar het bos. Deze activiteiten bevorderen het groepsgevoel en maken de wereld van het kind groter. Het is belangrijk dat de kinderen dingen doen die aansluiten bij hun ontwikkelingsniveau, dat ze genieten van het moment, dat ze plezier hebben en hun emoties kunnen delen. Ouders geven bij de aanvang van het schooljaar schriftelijk aan of zij wel/geen toestemming geven voor uitstapjes buiten de deur van Kokie.

Feestdagen:

Op de KDV wordt ook aandacht besteed aan feestdagen zoals Sinterklaas, Kerstmis en Pasen.

Verjaardagen:

Van de verjaardag van een kind maken de pedagogisch medewerkers een bijzondere gebeurtenis. Het kind wordt uitgebreid in het zonnetje gezet. De jarige mag op de stoel staan en er wordt voor hem/haar gezongen. En net als op school mag de jarige ook hier trakteren.

5.6 Kinderinspraak

Kinderinspraak vergroot de betrokkenheid en het verantwoordelijkheidsgevoel. Daarnaast vergroot het de kans dat activiteiten en het materiaal beter aan de wensen voldoen. Kinderinspraak is een uiting van respect voor de mening van kinderen. Als kinderen betrokken worden bij wijzigen en opstellen van regels dan houden ze zich er beter aan en spreken ze er elkaar op aan. Het is een stimulans voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden want ze leren onder andere onderhandelen en compromissen sluiten. Het is niet alleen goed voor kinderen. Het geeft de volwassenen namelijk ook inzicht in de belevingswereld van de kinderen. Jonge kinderen kunnen hun ideeën en wensen niet altijd concreet verwoorden. De pedagogisch medewerkers letten op hun signalen.

HOOFDSTUK 6 ETEN EN DRINKEN

6.1 Eten en drinken

Voedingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar

Baby's hebben een eigen voedingsschema. Wij hanteren onderstaande aandachtspunten voor hun voeding.

Drinken

Melk:

- Met de ouders is besproken of hun kind borstvoeding of flesvoeding krijgt.
- De afgekolfde borstvoeding leveren ouders voldoende gekoeld of ingevroren (in kleine porties) af op het kinderdagverblijf.
- Ouders leveren geen klaargemaakte flesvoeding aan. Tijdens het vervoer, ook in een koeltas, kan de flesvoeding namelijk niet voldoende koud worden bewaard.
- Vanaf de leeftijd van 6 maanden tot 12 maanden krijgt een kind opvolgmelk. Het kind krijgt nog geen gewone melk tot hij 12 maanden is. Daarin zit te weinig ijzer en goede vetten en te veel eiwit.

Ander drinken:

- Naast borstvoeding of opvolgmelk krijgen kinderen water, biologische diksap of suikervrije limonade.
- Bij voorkeur gaat het kind vanaf 8 maanden oefenen met het drinken uit een (plastic) beker. Dat is beter voor de mondmotoriek dan een beker met een tuit.
- Een kind hoeft bij ons de beker niet helemaal leeg te drinken. Als een kind de beker niet leegdrinkt, heeft hij simpelweg geen dorst. Wij stimuleren kinderen wel om op één moment te drinken.

Eten

(Eerste) hapjes:

- We starten met het geven van eerste hapjes in overleg met de ouders. Volgens de richtlijn Voeding en eetgedrag voor de Jeugdgezondheidszorg is dit tussen 4 en 6 maanden. We beginnen met de zogenaamde 'oefenhapjes', waarbij het eten fijngeprakt is. Zodra kinderen hapjes krijgen, laten we ze de mondmotoriek oefenen met een (ondiep, plastic) lepeltje.
- In overleg met de ouders gaan we de melkvoedingen steeds meer vervangen en gaat het kind steeds meer echte maaltijden eten.
- Het fruit en de groente die we als oefenhapje tussendoor geven is vers gepureerd. We bieden bij dit fruit- en groentehapje nog geen combinaties van verschillende soorten fruit en groenten aan. Het kind leert dan eerst wennen aan de losse smaken. Zo leert hij die beter herkennen en waarderen en dat is beter voor zijn smaakontwikkeling. Naarmate het kind beter kan happen, zal het stukjes vers fruit en groente krijgen.
- Aan een zachte smaak went een kind makkelijker. Het fruit waarmee we beginnen is bijvoorbeeld peer, appel, banaan, meloen en perzik. De groenten bestaan uit bijvoorbeeld worteltjes, bloemkool, ontvelde tomaat, courgette, boontjes of broccoli. De groenten zijn indien nodig gaar gekookt in een beetje water zonder zout.

Broodbeleg:

- We besmeren het brood altijd met een beetje zachte dieetmargarine, hierin zitten veel onverzadigde (goede) vetten.
- Wij geven kinderen tot en met 12 maanden geen honing. Honing kan besmet zijn met een bacterie waar jonge kinderen erg ziek van kunnen worden.

Voedingsaanbod voor kinderen vanaf 1 jaar

Algemene uitgangspunten

Wij hanteren onderstaande algemene uitgangspunten:

Biologische diksap :

- Wij bieden biologische diksap of suikervrije limonadesiroop aan.
- Wij geven de kinderen water (met eventueel een schijfje sinaasappel). Daarnaast bieden we lauwe (vruchten)thee zonder suiker aan.

Smeersel:

- Kinderen tot 4 jaar kunnen het beste (dieet)margarine eten. In (dieet)margarine zitten vooral goede vetten, die kinderen in hun eerste levensjaren hard nodig hebben. Vanaf 4 jaar krijgen de kinderen halvarine. Halvarine bevat minder vet en vooral minder verzadigd vet dan margarine.

Hartig én zoet beleg:

- Als beleg bieden wij zowel hartig beleg als zoet beleg aan (afwisselend). Hartig beleg is niet per se beter dan zoet beleg. Wij zorgen ervoor dat het beleg mager is en niet te veel calorieën en ongezonde vetten bevat. Ook letten we op de hoeveelheid suiker en zout.

Geen gewone smeerkaas:

- Wij bieden geen gewone smeerkaas aan. Hier zit namelijk veel zout in. Als alternatief geven we magere smeerkaas met minder zout, light zuivelspread of hüttenkäse.

Geen (smeer)leverworst:

- Wij bieden geen (smeer)leverworst aan. In (smeer)leverworst zit namelijk veel vitamine A. Het kan schadelijk zijn als een kind structureel te veel vitamine A binnenkrijgt. Aangezien het kind thuis al (smeer)leverworst zou kunnen krijgen, bieden wij uit voorzorg geen (smeer)leverworst aan. Als alternatief kan vegetarische smeerworst gegeven worden.

Geen rauw vlees:

- Wij geven kinderen geen producten van rauw vlees, zoals filet américain, ossenworst, carpaccio of niet-doorbakken tartaar. Wij geven ook geen rauwe of voorverpakte gerookte vis. Hierin kunnen ziekmakende bacteriën zitten.

6.2 Dieet en allergieën

Ouders zijn verantwoordelijk om de leidster op de hoogte te stellen van diëten, allergieën of wensen m.b.t. voeding. Deze bijzonderheden/wensen worden tijdens het intakegesprek of tijdens een overdrachtsgesprek duidelijk besproken en beschreven op het intakeformulier. De leidster beschrijft dit duidelijk op de stamkaart. Hierdoor kunnen alle leidsters duidelijk zien of een kind een dieet of een allergie heeft. Als een kind een allergie heeft zal Kokie proberen vervangende voeding aan te schaffen. Is dit niet mogelijk, dan zorgen ouders voor een alternatief. Als er een kans is op een ernstige allergische reactie op voeding dan wordt dit door ouders specifiek benoemd. Ook wordt er uitgebreid besproken en genoteerd hoe stap voor stap te handelen in een dergelijke situatie.

6.3 Voedingsmiddelen inkopen, bereiden en bewaren.

De voedingsmiddelen worden wekelijks ingekocht of besteld bij een vaste leverancier. De voedingsmiddelen worden gecheckt op de houdbaarheidsdatum. Over datum betekent weggooien. Borstvoeding mag maximaal 1 x opgewarmd worden en andere flesvoeding 2x. Na 1 uur wordt het weggegooid.

HOOFSTUK 7 VERSCHONEN, TOILETGANG EN ZINDELIJK WORDEN

Wij bieden als organisatie luiers aan zonder extra kosten. Op vaste tijden verschonen we de kinderen. Dit gebeurt voor en na het slapen voor kinderen die twee keer of vaker per dag slapen. Kinderen die 1 x per dag of minder slapen worden na ieder tafelmoment verschoond. Buiten deze standaard verschoonmomenten worden de kinderen regelmatig gecontroleerd op een vieze luier en zo nodig tussendoor verschoond. Aan het eind van de dag vindt er ook nog een verschoonronde plaats. Peuters zien hoe andere kinderen met de zindelijkheidstraining bezig zijn en worden daardoor gestimuleerd en gemotiveerd. Wanneer ouders thuis starten met zindelijkheidstraining en een kind eraan toe is, kan dit bij Kokie voortgezet worden. Kinderen die aangeven zelf te willen plassen krijgen hier de ruimte voor. Kinderen die met zindelijkheidstraining bezig zijn worden vaker gestimuleerd om naar de wc te gaan. Wanneer een kind alleen op een potje plast dienen ouders zelf een potje mee te nemen van thuis. De zindelijke kinderen gaan met een leidster voor of na ieder tafelmoment naar het toilet. Tussendoor kunnen de kinderen dit altijd zelf aangeven en wordt hier gehoor aan gegeven. Na het toiletbezoek worden altijd de handen gewassen

HOOFDSTUK 8 HET KIND

8.1 Corrigeren en belonen

Binnen onze organisatie bieden we kinderen duidelijke grenzen en hebben duidelijke regels. Dit biedt de kinderen veiligheid en duidelijkheid. Kinderen hebben hier behoefte aan. Door kinderen een zekere mate van vrijheid te bieden ontwikkelen ze zelfstandigheid, zelfvertrouwen, leren ze keuzes maken en kunnen ze hun eigen behoeften en interesses volgen. Ze doen dit uit intrinsieke motivatie en niet omdat het “moet”. De kinderen worden binnen Kokie op een positieve wijze benaderd en zo wordt door middel van de positieve aandacht het gewenste gedrag gestimuleerd. Als een kind negatief gedrag vertoont wordt gekeken naar het individuele kind en nagegaan waarom een kind dit gedrag vertoont. (bijv. Niet lekker in zijn vel zitten, verveling, onzekerheid, veranderingen in de thuissituatie enz.) De leidsters kunnen op deze manier wellicht de oorzaak van het gedrag wegnemen of hier rekening mee houden. Wanneer een kind na een waarschuwing nog negatief gedrag blijft vertonen, zal de leidster een kind op ooghoogte, op rustige, duidelijke wijze aanspreken en het kind daarbij ook aankijken. Bij het herhalen van negatief gedrag kan het kind zo nodig voor een korte duur op een bepaalde plek neergezet worden om even uit de negatieve situatie gehaald worden. Er wordt kort mogelijk aandacht besteed aan het negatieve gedrag en het kind wordt eventueel afgeleid om herhaling van gedrag te voorkomen. Tegelijkertijd wordt positief gedrag gestimuleerd (complimenten, aai over de bol...). Wij vinden het belangrijk om ouders terugkoppeling te geven over het gedrag van het kind.

8.2 Omgaan met gedrag

Binnen Kinderopvang Kokie gaan we ervan uit dat een positieve benadering positief gedrag in de hand werkt. Positieve aandacht is dan ook een heel belangrijk aspect in de omgang met de kinderen. Kinderen horen niet alleen respons te krijgen als ze iets fout doen, maar meer nog als ze iets goed doen.

Kinderen tasten regelmatig hun grenzen af. Dit is van groot belang voor hun totale ontwikkeling. Soms echter kan dit leiden tot gedrag dat storend of misschien zelfs gevaarlijk is voor henzelf of voor anderen. Wanneer kinderen na een waarschuwing van de pedagogisch medewerker doorgaan met het ongewenste gedrag is het soms noodzakelijk om grenzen te stellen, bijvoorbeeld door een kind even buiten de groep (maar nooit buiten de ruimte) te plaatsen.

Pedagogisch medewerkers laten hierbij duidelijk blijken dat zij alleen het gedrag van het kind afkeuren en niet het kind zelf.

8.3 Omgaan met zieke kinderen

In geval van ziekte worden de ouders verzocht de leidsters hierover te informeren. Kinderen met een lichaamstemperatuur boven de 38,5 die niet lekker in hun vel of zitten of een gevaarlijk besmettingsrisico voor anderen opleveren, mogen Kokie niet bezoeken. Enerzijds omdat het personeel niet adequaat is opgeleid om zieke kinderen te verzorgen, omdat er onvoldoende tijd beschikbaar is om het zieke kind te verzorgen en om het welbevinden van het kind zelf. Anderzijds omdat in geval van een besmettelijke ziekte het kind andere kinderen en de leidster kan besmetten. Indien nodig zullen wij in geval van besmettelijke ziekte contact opnemen met de GGD. Zo nodig zullen alle ouders hierover door ons op de hoogte gesteld worden. Op de locatie zal informatie over de besmettelijke ziekte te vinden

zijn op het informatiebord of als flyer op de deur zodat de ouders hier alert op kunnen zijn bij hun eigen kind(eren). Het is niet de bedoeling om uw kind een paracetamol/zetpil te geven als het die dag naar onze kinderopvang komt. Als de paracetamol/zetpil uitgewerkt is kan de koorts omhoogschieten en een koortsstuip ontstaan. Wij kunnen daar geen verantwoordelijkheid voor nemen. De leidster van Kokie geven dus ook **geen** paracetamol/zetpil aan uw kind bij ziekte. Alléén in bijzondere gevallen, bijv. in geval van pijnklachten (bijv. bij een gebroken arm) kunnen de leidsters in overleg met ouders een paracetamol toedienen. Ouders tekenen voor akkoord en dienen zelf voor de paracetamol te zorgen. Bij medicijngebruik op voorschrift van de huisarts dient er een medicijnverklaring te worden ingevuld en ondertekend door ouders. Zaken als toedienen van medicatie e.d. en wat de leidster doet als een kind ziek wordt op de groep, staan beschreven in het protocol 'ziekte en ongevallen' welke op verzoek van ouders ter inzage ligt op de locatie.

HOOFDSTUK 9 VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

Uk en Puk is een totaalprogramma dat zich richt op de brede ontwikkeling van het kind van 0 tot 4 jaar. Taalontwikkeling staat daarbij voorop: spreken, luisteren en uitbreiding van de woordenschat. Door activiteiten in een begrijpbare taal aan te bieden met een betekenisvolle situatie begrijpen kinderen beter waarover het gaat.

Uk en Puk werkt met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen. Bij elk thema zijn aansprekende activiteiten uitgewerkt voor 3 leeftijdsgroepen (0 – 1,5 jaar, 1,5 – 2,5 jaar en 2,5 – 4 jaar). Kinderen ontwikkelen zich op een speelse manier en de pop Puk helpt daarbij. Puk is het vriendje van de kinderen. Hij biedt troost en is een maatje bij wie de kinderen zich veilig voelen. Puk is de gehele dag aanwezig op de opvang. Ook Puk doet mee aan activiteiten maar Puk is ook wel eens moe en gaat lekker slapen.

De thema's van Uk en Puk zijn:

1. Welkom Puk!
2. Wat heb jij aan vandaag?
3. Eet smakelijk!
4. Dit ben ik!
5. Reuzen en kabouters
6. Regen
7. Hatsjoe!
8. Knuffels
9. Oef, wat warm!
10. Ik en mijn familie

Het thema wordt gezamenlijk met de kinderen geïntroduceerd en na een periode van enkele weken ook weer samen afgesloten. Al dan niet met een activiteit of iets wat de kinderen hebben gemaakt. De evaluatie van het thema vormt een vast terugkerend reflectiemoment waarbij verbeterpunten worden geformuleerd voor het aanbieden van een volgend thema. Ook worden ouders gestimuleerd om thuis vergelijkbare spelsituaties te creëren voor en met hun kind(eren).

9.1 In een rijke uitdagende omgeving

Indeling van de ruimte

We zorgen voor een prettige, sfeervolle, rustige uitstraling met bewust kleurgebruik. De aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Een plek waar de kinderen, ouders en wijzelf ons prettig voelen. We zorgen voor een aankleding en indeling die aantrekkelijk is, zonder dat kinderen overprikkeld raken.

De toiletruimte biedt de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past. De speel- en leefruimte bevat verschillende hoeken, ruimtes of plekken die bedoeld zijn voor een bepaald soort spel of activiteit en hiervoor zijn ingericht. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen of matten. Dit zorgt voor duidelijkheid en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel, spelen in kleine groepjes

en om met z'n allen te zingen. Elk kind heeft iets 'eigens' in de ruimte, zoals een eigen vakje, kapstok, stoel of foto. De verdeling van de speelhoeken en -ruimtes past bij de leeftijdsgroep van de kinderen. In de VE hebben we voor peuters een creatieve hoek, bouwhoek, een bank/ kussens om samen te lezen, huishoek, tafel met puzzels en spelletjes en vaak ook een thematafel of -hoek.

Inrichting van de ruimtes, hoeken en plekken

Wij zoeken, soms samen met de kinderen, naar betekenisvolle materialen voor in de speelruimtes. Wij zorgen dat alle kinderen in de hoeken iets van hun niveau kunnen vinden en voldoende keuze hebben. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en/of afgewisseld. Daarbij zijn er in de groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende rollen zichtbaar zijn. Ook vinden we het belangrijk open materiaal aan te bieden en veilige echte materialen, passend bij de leeftijd van de kinderen. Beiden bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Kinderen kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen

Dit betekent dat de materialen overzichtelijk zijn geplaatst en zo nodig zijn gelabeld. Deze ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel van kinderen. Ook voor ouders is het handig om snel een goed overzicht te hebben. We zorgen dat het pakken en opruimen van materialen gemakkelijk kan verlopen. Voor het spel of de activiteit van kinderen is het soms belangrijk om gemaakte spullen een tijdje te bewaren. Bijvoorbeeld om hier de volgende keer mee verder te kunnen gaan of om het gemaakte tentoon te stellen.

Buitenspelen

We streven naar uitnodigende buitenspeelplaatsen. Het buitenspelen biedt kinderen belangrijke en andere ervaringen en spelmogelijkheden. We leggen hierbij de nadruk op bewegen en motoriek. Buiten kunnen kinderen rennen, met de bal spelen, fietsen, van alles in de natuur ontdekken. Ook buiten zorgen wij voor een zichtbare verdeling van de ruimte. We letten zoveel mogelijk op een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel dat wordt gespeeld, bijvoorbeeld op gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen wij voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. We streven ernaar om elke dag wat tijd buiten te zijn.

Een goede indeling voor kinderen die wennen, en/of het Nederlands nog moeten leren, moet grotendeels voor zich spreken en geen mondelinge uitleg nodig hebben. Kinderen moeten hier rustig en geconcentreerd kunnen spelen en door labels kunnen begrijpen waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Maar ook hoe de dagindeling verloopt, via dagritmekaarten. Er is voldoende spel materiaal dat kinderen zonder woorden kunnen spelen en speelgoed dat door voordoen makkelijk uit te leggen is. Vanuit de verschillende VE-programma's worden de speelhoeken passend bij de thema's of het spel van kinderen regelmatig aangepast. Bijvoorbeeld met andere puzzels, andere materialen in de huishoek, andere boeken, andere auto's, etc.

9.2 Met ruimte voor initiatief

Kinderen de ruimte bieden om zelf initiatief te nemen is een krachtig middel om betrokkenheid en daarmee ontwikkeling te verhogen. Tegelijkertijd is het initiatief van de leidsters belangrijk om ervoor te zorgen dat kinderen gevarieerde initiatieven kunnen (blijven) nemen. Gedurende een VE-dagdeel is er volop sprake van initiatiefwisseling. We spreken daarbij over vrij spel, begeleid spel en geleid spel. Bij het vrije spel kiezen kinderen waarmee ze spelen en hoe ze dat willen doen in de speelomgeving die door de leidsters is ingericht. Bij begeleid spel gaat een leidster meespelen, meedoen met de kinderen. Bijvoorbeeld door een extra woord, materiaal of rol in te brengen. Het streven hierbij is altijd om de betrokkenheid van de kinderen vast te houden of te verhogen. Bij geleide spelimpulsen of activiteiten is het de leidster die de spelimpuls of activiteit bedenkt en weet wat hij/zij de kinderen graag wil laten ervaren. Natuurlijk is ook bij geleid spel de inbreng van kinderen nog steeds belangrijk voor hun betrokkenheid.

Een vaste, maar flexibele dagindeling met soepele overgangen

Een dagindeling of dagschema is een vaste volgorde van dagelijkse gebeurtenissen. Natuurlijk is de dagindeling tegelijkertijd ook weer flexibel. Elke dag hebben kinderen de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen elke dag activiteiten of spelimpulsen aan, begeleid en geleid. Hoewel de dagindeling de dag indeelt in herkenbare periodes met vaste onderdelen en vaste volgorde, beschrijft het niet tot in detail wat kinderen in die tijd doen. Met de dagindeling zorgen wij voor een balans tussen herhalen wat je al kunt en het opdoen van nieuwe ervaringen. Bij de geleide activiteiten letten de leidsters op een goede afwisseling tussen de verschillende ontwikkelingsgebieden en de ruimte voor kinderen om daarbinnen eigen initiatieven te blijven nemen. Overgangsmomenten zijn van zichzelf snel prikkelrijk voor kinderen. Daarom is het belangrijk om hier zinvolle rituelen voor te bedenken waardoor overzicht mogelijk is en kinderen ook bij de overgang betrokken bezig kunnen zijn. Wij streven naar overgangen die rustig en zinvol zijn voor kinderen. Elke overgang vraagt een eigen overzicht, ritueel en vorm van samenwerken.

Belangrijke onderdelen van een VE-dag in de kinderopvang

De hele dag zijn er kansen om met kinderen in gesprek te gaan, met ze te spelen, samen te genieten en de ontwikkeling te ondersteunen en stimuleren. Wij grijpen ontwikkelingskansen die zich spontaan voordoen, door naar kinderen te kijken, aan te sluiten bij hun spel en met ze te praten. En we creëren kansen voor kinderen door bewust activiteiten of spelimpulsen te plannen en aan te bieden. En daarbij natuurlijk weer kijken, praten en aansluiten. We doen dat met en binnen de volgende onderdelen van de dag:

Vrij spel

De kinderen kiezen zelf waar, met wat en met wie ze aan de slag gaan. Waar nodig helpen de leidsters om uit de geboden variatie te kiezen, de betrokkenheid te verhogen of een volgende ontwikkelingsstap uit te lokken. Er is elk dagdeel genoeg ruimte om vrij te kunnen kiezen en spelen.

Grote groep

De term 'grote groep' staat voor de momenten dat onze leidsters samen met alle kinderen bewust gezamenlijkheid creëren. Bijvoorbeeld door samen te zingen, verhalen te vertellen, feestjes te vieren of rituelen te beleven. De kinderen kunnen hierbinnen regelmatig zelf meedenken en meedoen. Het gaat erom dat we het gevoel creëren dat we een groep zijn, bij elkaar horen en van elkaar genieten. De grote groep vindt elke dag een korte tijd plaats.

Kleine groep

De term 'kleine groep' staat voor de momenten waarop onze leidsters bewust momenten creëren om met een kleine groep kinderen een activiteit te doen, een spelimpuls uit te lokken of samen te werken. In een kleine groepsactiviteit is er veel ruimte om in te gaan op de initiatieven die individuele kinderen laten zien en horen en om deze met elkaar te delen. Leidsters stellen de kleine groepjes regelmatig doelgericht samen. Bijvoorbeeld de oudste of jongste kinderen bij elkaar of een groepje met kinderen die ze extra aandacht voor de taal willen geven. Of alle kinderen doen dezelfde activiteit, maar in wisselende kleine groepjes. Zo is er voldoende aandacht en uitwisseling mogelijk voor alle kinderen. Elke dag zijn er kleine groepen waarin kinderen spelen en ontdekken. Wanneer het mogelijk is, komen VE-peuters minimaal één keer per dag aan de beurt. Dit is in ieder geval minimaal een paar keer per week.

Eten en drinken

Elke ochtend of middag zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. De leidsters zorgen ervoor dat dit een veilig, gezellig en rustig moment is.

Verzorgingsmoment

Verzorgingsmomenten zijn regelmatig terugkerende een-op-een momenten. Leidsters zorgen ervoor dat dit een veilig, gezellig en rustig moment is.

Buitenspelen

Bewegen is erg belangrijk voor kinderen, daarom doen we dit dagelijks.

Door de dagindeling weten kinderen wat er gaat gebeuren. Dit geeft hun een veilig gevoel. Toch kunnen ze binnen deze verschillende situaties weer eigen initiatieven ondernemen. Deze voorspelbaarheid is voor alle kinderen belangrijk, maar extra belangrijk voor kinderen die aan het wennen zijn. Of voor kinderen die de Nederlandse taal nog weinig tot niet begrijpen. Met een heldere dagindeling weten ze snel wat er van hen wordt verwacht. Leidsters zullen door regels en rituelen, zoals liedjes zingen, het naar buiten gaan, het opruimen of bij het begroeten, de dagindeling zonder of met weinig woorden begrijpelijk maken. Daarbij gebruiken zij ook de dagritmekaarten met pictogrammen van de dagindeling.

9.3 Inzet pedagogisch beleidsmedewerker

De norm van 10 uur per doelgroepkind VVE betreft een rekenregel. Het is dus niet zo dat de werkzaamheden van de pedagogisch beleidsmedewerker één op één zijn terug te brengen op 10 uur per doelgroepkind. Het totaal aantal voorgeschreven uren per locatie mag door de opvangorganisatie naar eigen inzicht worden ingezet zolang de inzet gericht is op kwaliteitsverbetering van de beroepskrachten en het aanbod van de VVE op de groepen waar doelgroepkinderen aan deelnemen.

Bij onze locatie zijn de uren van de VE-pedagogisch beleidsmedewerker of coach als volgt verdeeld:

De coach gebruikt de uren bijvoorbeeld voor werkoverleg, kindbesprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen. Op de locatie hangt een overzicht van de uren die dit jaar worden ingezet. Er zijn 2 bijeenkomsten gepland (19 mei en 17 november) waarin de pedagogisch coach en de medewerkers gericht zullen werken aan de pedagogische doelen van dit jaar.

9.4 Ontwikkelingsstimulering

De vier ontwikkelingsgebieden:

Rekenvaardigheid

Zoals het leren tellen, het meten en de oriëntatie in ruimte en tijd. Door met de kinderen samen te tellen lok je kinderen uit om lettertaal te gebruiken en reageer je op hun reacties. Als we fruit eten wordt er gevraagd: hoeveel appels liggen er om de schaal? Omdat je ze meeneemt in het kijken, zien en vertellen laat je ze kennis maken met de letters en cijfers. Door veel te herhalen op een speelse manier geef je ze de kennis mee van de letters. Voor de peuter hebben we al spelletjes en opdrachten, de kleinere kinderen doen mee met de kringgesprekken en volgen de oudere kinderen hierin.

Motorische ontwikkeling

Het ontwikkelen van grove en fijne motoriek staat hier centraal. Peuters ontwikkelen de eigen ik en raken zich steeds bewuster van zichzelf en de eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen het liefst alles zelf doen en kunnen ook al een heleboel zelf: van het aantrekken van de sokken en schoenen tot fietsen op een driewieler. Kinderen maken zich zo zelfstandig allerlei motorische vaardigheden eigen. Daarnaast zullen kinderen in de peuterperiode gaan oefenen met het plassen en poepen op de wc, wat een uitdagende, leuke, maar ook spannende periode is voor kinderen. Wij stimuleren de motorische ontwikkeling van de peuter onder andere door:

- ✓ Het kind de ruimte geven om zich goed uit te leven. We gaan daarom veel buiten spelen met de kinderen.
- ✓ Oefenen van de kleine motoriek door o.a. rijgen, knippen, kleuren en plakken
- ✓ De kinderen laten helpen bij het dekken van de tafel.
- ✓ Wij bieden diverse constructiematerialen aan waarmee het kan bouwen.
- ✓ Wij bieden verschillende soorten knutselactiviteiten aan met diverse materialen.
- ✓ Wij stimuleren het kind dingen zelf te doen, van zelf eten tot zelf aan- en uitkleden. Zeg tegen het kind dat hij het eerst zelf moet proberen. En dat je hem helpt als het niet lukt.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Hierbij leren kinderen om te gaan met zichzelf en anderen: vertel, maak keuzes, help een ander. Peuters ontvangen al wat moeilijkere opdrachten, omdat het taalbegrip zich ook steeds meer uitbreidt. Wij stimuleren dit door bijvoorbeeld samen het speelgoed op te ruimen, waarbij kleine opdrachten worden gegeven aan de kinderen; “Stop jij alle auto’s maar in deze blauwe bak” of “leg jij alle groene ballen maar in deze witte mand”. Peuters kunnen al veel beter de gevolgen van hun acties inzien voordat zij iets doen, wat maakt dat zij steeds beter vooraf gaan nadenken voordat zij iets gaan doen. Het geweten van peuters ontwikkelt zich, wat maakt dat zij begrijpen waarom sommige dingen niet mogen.

Taalontwikkeling

De activiteiten stimuleren de mondelinge taalvaardigheid (spreken en luisteren). Door veel samen te praten lok je kinderen uit om taal te gebruiken en reageer je op hun reacties. Ook is er veel aandacht voor de woordenschat: per activiteit staan 10 woorden centraal, die door ‘doen’ echt betekenis krijgen. Aan de hand van kijk- en voorleesactiviteiten stimuleer je de woordenschat en het begrijpend luisteren. Vanaf 2,5 jaar krijgt het kind steeds meer inzicht in de regels van de grammatica. Ze leren in deze fase het verschil tussen enkelvoud en meervoud en hoe je dat toepast, uiteraard met de nodige foutjes. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen in het toepassen van de grammaticaregels, door te herhalen wat zij vertellen in de juiste vorm, dus door bijvoorbeeld te zeggen: “Heb jij dat lekker opgegeten?” nadat een kind zegt: “Ik heb het opge-eet”. Wij proberen de ontwikkeling van de taalvaardigheden zoveel mogelijk te stimuleren door veel te praten met de kinderen. Door heel veel wat wij en de kinderen doen, te benoemen, door, op een grammaticaal correcte manier, met de kinderen te praten. We lezen boeken voor en zingen liedjes. We doen ook spelletjes met kleuren en woorden en zorgen er zo voor dat het leuk is taal te leren!

Puk speelt een belangrijke rol in het peuteropvang programma. Via Puk worden kinderen betrokken bij een activiteit. Puk is het speelkameraadje van de kinderen, hij is een van hen. Hij maakt dezelfde dingen mee en leeft in een voor de kinderen herkenbare wereld. Kinderen kunnen zich met Puk identificeren. Samen met Puk leggen we een basis voor de Nederlandse taal zodat de peuters met een redelijke taalvaardigheid aan het basisonderwijs kunnen beginnen. De nadruk ligt vooral bij de taalvaardigheid op het spreken, luisteren en op de uitbreiding van de woordenschat. Daarnaast besteedt Puk aandacht aan de ontwikkeling van sociaal communicatieve vaardigheden en aan de beginnende rekenontwikkeling. Puk gaat ook logeren bij de peuters thuis. Hij heeft een rugzakje waar een pyjama in zit. Er hoort ook een schriftje bij waarin de ouders samen met hun kind die dingen opschrijven die het kind samen met Puk heeft gedaan. Als een kind Puk mee naar huis krijgt is het de bedoeling dat Puk een week later weer terugkomt op de speelzaal. De pedagogisch medewerkers praten dan met het kind op de speelzaal over de logeerpartij en wat ze allemaal samengedaan en beleefd hebben.

9.5 Verdeling 960 VE-uren

De verdeling van VE-uren op onze locatie, vind je in onderstaande tabel. Hierin staat uitgelegd hoe wij de 960 VE-uren verdelen over de dagen en weken. Daarnaast geven we de tijden per dag aan, zodat je weet dat wij op deze VE-momenten geen gebruik maken van de drie-uursregeling van de BKR. Zie bijlage 1 voor de VE – momenten in de dagplanning.

Aantal VE- uren per week	Aantal dagen per week	Aantal weken per jaar	Tijden per week
16 uur	4 dagen (Di, wo, do en vr)	40 weken (Schoolweken)	9.30 – 11.30 14.15 – 16.15

9.6 Ouderbetrokkenheid

De ouderbetrokkenheid heeft een positieve invloed op het leerproces van het kind, het is dan ook van belang om de ouders bij de thema's te betrekken zodat de doorgaande lijn thuis ook wordt gestimuleerd. "Uk en Puk" biedt een speciale map aan ouders: "Uk en Puk thuis". Ouders worden geïnformeerd via de nieuwsbrief en Bitcare wat het thema is en wat de onderdelen zijn. Verder worden er tips aangedragen over wat voor activiteiten er thuis gedaan kunnen worden en welke boeken er gebruikt kunnen worden.

9.7 Voorbereiding op de basisschool

De oudste peuters worden bij Kinderopvang Kokie voorbereid op de basisschool. Door kinderen zelfstandigheid bij te brengen, zoals zelf naar het toilet gaan, (gedeeltelijk) aan- en uitkleden etc. zal de overgang naar de basisschool soepeler verlopen. Kinderen leren bij Kinderopvang Kokie om zich korte tijd te concentreren, door bijvoorbeeld een tijdje aan een gekozen werkje te werken of naar een verhaal te luisteren etc. Tevens krijgt het kind een soort basiskennis aangereikt waarbij het aan het kind zelf ligt of het dit oppikt of niet. De basiskennis wordt enerzijds aangeboden door activiteiten en lesjes van leidsters en anderzijds bieden de materialen binnen Kinderopvang Kokie volop mogelijkheden voor de kinderen om zich op alle vlakken van hun ontwikkeling te ontplooien. Kinderen doen vooral spelenderwijs veel ervaringen op. Al spelend en ontdekkend maken zij kennis met cognitieve begrippen zoals groot-klein, hard-zacht, lichtdonker, zwaar-licht, boos-blij-verdrietig, in-uit, vooraan-achteraan, op-onder, en aan-uit. Wat wij belangrijk vinden is dat kinderen niet slechts abstract begrippen aangeleerd krijgen maar dat zij de verschillende begrippen aan den lijve kunnen ervaren. Door ervarend leren beklijft het ervarene meestal veel dieper en beter. De leidsters maken observatieverslagen over de ontwikkeling van het kind twee keer per jaar. Dit verslag wordt als het kind 4 jaar wordt ook gebruikt als overdracht richting de basisschool (uiteraard alleen na toestemming van de ouders). Kinderopvang Kokie maakt gebruik van observatielijsten geschikt voor Uk en Puk VVE.

Bij de warme overdracht naar de basisschool maken we gebruik van het Haagse overdrachtsformulier peuter- kleuter. Het is een uniform hulpmiddel dat moet bijdragen aan een ononderbroken ontwikkelingslijn voor ieder kind. Door overdracht van gegevens gaat er geen kostbare tijd verloren. De basisschool kan direct op de juiste manier verder werken aan

de ontwikkeling van het kind, vanaf het punt waarop het op de peuteropvang is gestopt. Het is de bedoeling dat het overdrachtsformulier in de maand voor de overgang naar de basisschool wordt ingevuld door een leidster/ mentor van de peuteropvang en wordt besproken met de ouders van het kind (in het exitgesprek). Overdracht van gegevens vindt alleen plaats met expliciete toestemming van de ouders.

9.8 Ieder kind een mentor

Elk kind krijgt bij Kinderopvang Kokie een mentor toegewezen. Ouders worden op de hoogte gebracht en kunnen dit zien in Bitcare. De mentor werkt op de groep waar het kind geplaatst is. Zij volgt de ontwikkelingen van het kind, is het eerste aanspreekpunt voor ouders. De mentor is 1 van de 'vaste gezichten' van het kind. Zo hopen we duidelijker zicht te krijgen in de ontwikkelingen en het welbevinden van de kinderen en de lijnen hierover richting ouders kort en transparant te houden. Op vaste momenten bespreken we de ontwikkeling van het kind met ouders. Tijdens een intake van een nieuw kind horen de ouders wie de mentor van hun kind zal gaan worden.

Verantwoordelijkheden van de mentor:

De mentor volgt hoe een kind zich ontwikkelt. De mentor zorgt ervoor dat speciale wensen rond de opvang bij alle leidsters bekend zijn. Indien nodig regelt de mentor dat er afspraken gemaakt worden met betrekking tot de verzorging en/of begeleiding van het kind. Tevens bewaakt de mentor hiervan de voortgang. Indien er bijzonderheden zijn, is de mentor het eerste aanspreekpunt. De mentor bouwt een vertrouwensrelatie op met de ouders. De mentor observeert het kind en brengt hierover verslag uit aan de ouders. Aangezien de mentor de meeste informatie heeft over "haar" kinderen kan zij bij uitstek met ouders meedenken over opvoedkundige vragen.

9.9 Doorgaande lijn met basisonderwijs

Het basisonderwijs waar wij in de toekomst mee gaan samenwerken en de manier waarop we dit doen, beschrijven we hieronder.

Naam basisschool	Samenwerking
OBS Max Velthuijs CBS De Spiegel	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijke opening en sluiting van thema's • Thema's van school, peuterwerk en dagopvang sluiten op elkaar aan • Groep 7/8 komt voorlezen bij de dagopvang • We nemen met de peuters een kijkje in de kleuterklas • Gezamenlijke overdracht • Overdracht van school naar de BSO • Activiteiten plannen met de peuters en kleuters gezamenlijk • Visieontwikkeling, pedagogiek, gezonde voeding, zorgstructuur en eenzelfde kindvolgsysteem • Regelmatig overleggen

9.10 Samenwerking met andere instellingen rond VE voor het jonge kind

Onze locatie werkt samen met:

- *Logopedie*
- *Consultatiebureau*
- *Onderwijs*
- *Bibliotheek*
- *Samenwerkingsverband*
- *Kentalis*

HOOFDSTUK 10 RECHTEN VAN DE OUDERS

10.1 Respect en privacy

Om de opvoedingssituatie thuis en/of binnen de opvanglocatie zo optimaal mogelijk op elkaar af te stemmen, is het nodig dat de leidsters op de hoogte zijn van de privé situatie. Er wordt dan ook zorgvuldig omgegaan met deze informatie.

10.2 Rechten ouders

- Recht op informatie: Kinderopvang Kokie informeert de ouders over het beleid, procedure en de werkwijze van de opvang. Ook worden ouders op de hoogte gehouden van hun rechten en plichten en van bijzondere regelingen, zoals de klachtenprocedure en belastingvoorschriften betreffende kinderopvang.
- Recht op klachtenbehandeling: Kinderopvang Kokie heeft een klachtenprocedure die geldt voor alle aspecten van de organisatie en dienstverlening. Ouders kunnen bij klachten over de opvang contact opnemen met Kinderopvang Kokie. Meer hierover zie hoofdstuk 12 van dit plan.
- Recht op privacy: Persoonlijke gegevens van ouders worden vertrouwelijk behandeld.
- Recht op deelname oudercommissie: Zie verderop in dit plan hoe u zich kandidaat kunt stellen.

HOOFDSTUK 11 OUDERCOMMISSIE

Voor kinderopvang Kokie, locatie Zoutmanstraat is de oudercommissie actief. Een oudercommissie bestaat uit een aantal ouders van de kinderdagopvang of buitenschoolse opvang. Zij vertegenwoordigen alle ouders van de kinderen die op de betreffende locatie worden opgevangen. Het doel van een oudercommissie is om in samenwerking met de organisatie de kwaliteit van de opvang te behouden en verbeteren. Tevens kan de oudercommissie een rol spelen in de communicatie met ouders. Dankzij het medezeggenschaprecht (adviesrecht) van de oudercommissie dat is vastgelegd in de Wet kinderopvang, heeft de oudercommissie inspraak en dus invloed op diverse aspecten van de opvang. Een oudercommissie adviseert de opvangorganisatie gevraagd en ongevraagd over de adviesonderwerpen die in de Wet kinderopvang zijn vastgelegd. Tijdens vergaderingen worden adviesaanvragen van de opvangorganisatie behandeld en worden adviezen geformuleerd. Daarnaast onderhoudt de oudercommissie contact met de ouders, de organisatie en de GGD. U kunt hierover meer informatie vinden in ons pedagogisch beleidsplan.

HOOFDSTUK 12 KLACHTEN

12.1 Klacht indienen

Kinderopvang Kokie doet uiteraard haar uiterste best om de opvang zo goed mogelijk te laten verlopen. Toch kan het gebeuren dat er een verschil van mening ontstaat tussen ouders en kinderopvang Kokie, een personeelslid en kinderopvang Kokie en ouders en een personeelslid over de opvang van de kinderen. In deze klachtenprocedure leest u hoe u een klacht kunt indienen.

Wanneer een klacht indienen?

Indien u een klacht heeft kunt u als ouder terecht bij het hoofd van kinderopvang Kokie óf bij de onafhankelijke Geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen. Meer informatie is te vinden op hun site www.degeschillencommissie.nl. Onze voorkeur gaat er naar uit om eerst samen te kijken of we een gepaste oplossing voor uw klacht kunnen vinden. Het is vaak het beste om de klacht eerst te bespreken met degene tegen wie de klacht zich richt. Misschien kunt u in een gesprek tot een oplossing komen. Als u het moeilijk vindt om een gesprek aan te gaan kunt u altijd de hulp inroepen van een vertrouwenspersoon, bijvoorbeeld een andere ouder, een vriend(in) of familielid.

Hoe kunt u een klacht indienen via kinderopvang Kokie?

U kunt uw klacht, binnen 14 dagen na constatering, schriftelijk en deugdelijk gemotiveerd indienen bij kinderopvang Kokie, Bontwerkersgaarde 16, 2542 ES in Den Haag. Deze brief kan niet anoniem gestuurd worden, aangezien er dan niet tot behandeling van de klacht over kan worden gegaan.

Vermeldt u in ieder geval:

- Uw naam, adres, woonplaats;
- Periode waarop de betaling betrekking heeft;
- Bedrag waarop de klacht betrekking heeft;
- Omschrijving van de klacht.

Óf u kunt ons [klachtenformulier](#) downloaden van onze site. (Deze is nog niet online)

Waarover kunt u een klacht indienen?

Klachten over uw vastgelegde persoonlijke gegevens

Op het vastleggen van persoonsgegevens is de Wet op de Bescherming van Persoonsgegevens (WBP) van toepassing. Klachten kunnen worden gestuurd naar info@kokie.nl. Klachten kunnen ook schriftelijk worden gericht aan: Kinderopvang Kokie. U ontvangt binnen 5 werkdagen een bevestiging van uw klacht.

Klachten over de functionaliteit van kinderopvang Kokie

Indien u klachten heeft over de werking en/of de kwaliteit van de site, meldt u dit via info@kokie.nl. Klachten kunnen ook schriftelijk worden gericht aan: Kinderopvang Kokie. U ontvangt binnen 5 werkdagen een bevestiging van uw klacht.

Klachten over onze leidster(s) van de kinderen

Ouders die klachten hebben over de leidsters kunnen dit melden via info@kokie.nl of schriftelijk t.a.v. Kinderopvang Kokie. U ontvangt binnen 5 werkdagen een bevestiging van uw klacht.

Klachten over personen dienen zorgvuldig te worden opgesteld. In geval van een strafbaar feit, zoals geweld, seksuele intimidatie of seksueel misbruik wordt te allen tijde melding gedaan bij de politie en/of vertrouwenspersoon van de onderwijsinspectie (zoals omschreven in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling). Na een gegronde klacht over een leidster wordt desbetreffende leidster ontdaan van haar functie bij kinderopvang Kokie, waarvan melding wordt gemaakt aan betrokkene. Na een nader onderzoek kan de blokkering eventueel weer ongedaan worden gemaakt.

Afhandeling van uw klacht

Wanneer u als ouder een klacht heeft ingediend bij kinderopvang Kokie en de houder heeft u een bevestiging van ontvangst gestuurd, gebeurt er het volgende:

- Uw klacht wordt zorgvuldig onderzocht;
- U wordt zoveel mogelijk op de hoogte gehouden van de voortgang van de behandeling;
- De klacht wordt, rekening houdend met de aard ervan, zo spoedig mogelijk afgehandeld;
- De klacht wordt, uiterlijk zes weken na indiening bij de houder, afgehandeld;
- U krijgt schriftelijk en gemotiveerd een oordeel over uw klacht;
- In dit oordeel wordt een concrete termijn aangegeven waarbinnen eventuele maatregelen zullen zijn gerealiseerd.

Klachten over de ouders

Leidsters die van mening zijn dat zich onrechtvaardigheden hebben voorgedaan tijdens de kinderopvang hebben de mogelijkheid hiervan melding te maken. Dit kunnen opmerkingen/klachten zijn op het terrein van: onacceptabele omstandigheden, gevaarlijke situaties, financiële problemen, seksuele intimidatie, etc.

Deze klacht kan gestuurd worden naar info@kokie.nl of het kan ook schriftelijk t.a.v. kinderopvang Kokie. U ontvangt binnen 5 werkdagen een bevestiging van uw klacht. Na een klacht over een ouder wordt de desbetreffende persoon niet meer toegelaten in de opvang. Na een nader onderzoek kan dit weer ongedaan worden gemaakt.

Klachten over administratieve afhandeling van een incasso of betalingsafrekening

Afhankelijk van de gekozen betalingswijze kunnen er zich fouten voordoen in de administratieve en/of financiële afhandeling. Dergelijke klachten meldt u via info@kokie.nl of schriftelijk t.a.v. kinderopvang Kokie, Bontwerkersgaard 16, in Den Haag. U ontvangt binnen vijf werkdagen een bevestiging van uw klacht.

Klachten over de afhandeling van klachten

Ondanks onze procedures die gericht zijn op een adequate afhandeling van klachten kan het ook bij kinderopvang Kokie voorkomen dat u niet tevreden bent over de afhandeling. Dit kan betrekking hebben op snelheid, uitspraak, vervolgacties, etc.

In alle gevallen waar u van mening bent dat een klacht niet juist of snel genoeg is afgehandeld kan dit worden gemeld via info@kokie.nl of schriftelijk t.a.v. Kinderopvang Kokie. U ontvangt binnen 5 werkdagen een bevestiging van uw klacht.

Alle klachten die betrekking hebben op de normale gebruikelijke wijze waarop kinderopvang Kokie binnengekomen klachten behandelt en afhandelt, worden door het management/directie behandeld. Deze melding dient te voorzien in de volgende gegevens:

- categorie van de eerdere klachtmelding;
- overzicht van data waarop aandacht voor de klacht is gevraagd;
- eventuele reacties van u en kinderopvang Kokie;
- waarom u niet tevreden bent over de afhandeling.

Wat gebeurt er met uw klacht?

Zodra kinderopvang Kokie uw mail/brief heeft ontvangen, krijgt u binnen 5 werkdagen een ontvangstbevestiging. Ook degene over wie u een klacht heeft, krijgt een bevestiging en een kopie van uw brief. Als er vragen zijn over uw klacht, dan zal kinderopvang Kokie contact met u opnemen.

Uw klacht wordt te allen tijde vertrouwelijk behandeld

Kinderopvang Kokie neemt contact met u op om te bespreken hoe uw klacht verder zal worden behandeld. Het is mogelijk dat kinderopvang Kokie u zal voorstellen om, op basis van vrijwilligheid, een bemiddelingsgesprek te houden met degene tegen wie u een klacht heeft. Een dergelijk bemiddelingsgesprek is een gelijkwaardig gesprek tussen u en degene tegen wie uw klacht zich richt, onder leiding van een medewerker van kinderopvang Kokie. Deze zorgt ervoor dat het gesprek goed verloopt en dat beide partijen hun mening voldoende naar voren kunnen brengen. U hebt het recht om een vertrouwenspersoon mee te nemen naar het gesprek. Aan het eind van het bemiddelingsgesprek wordt een kort verslag gemaakt. Dit verslag wordt ondertekend door alle aanwezigen. U bent niet verplicht om met een voorstel tot een bemiddelingsgesprek akkoord te gaan.

12.2 De Geschillencommissie

Mochten de ouders en kinderopvang Kokie er samen niet uit komen, dan biedt De Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen mogelijk uitkomst. Hieronder vindt u de te volgen procedure.

1. De ouder/oudercommissie dient de klacht eerst bij de ondernemer in te dienen.
2. Leidt de klacht niet tot een oplossing dan moet het geschil binnen 12 maanden na de datum waarop de ouder/oudercommissie de klacht bij de ondernemer indiende, schriftelijk of in een andere door de Commissie te bepalen vorm bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen (hierna: Geschillencommissie) aanhangig worden gemaakt.
3. Geschillen kunnen zowel door de ouder/oudercommissie als door de ondernemer aanhangig worden gemaakt bij de Geschillencommissie (www.degeschillencommissie.nl).
4. Wanneer de ouder/oudercommissie een geschil aanhangig maakt bij de Geschillencommissie, is de ondernemer aan deze keuze gebonden. Indien de ondernemer een geschil aanhangig wil maken, moet hij de ouder/oudercommissie schriftelijk of in een andere passende vorm vragen zich binnen vijf weken uit te spreken of hij daarmee akkoord gaat. De ondernemer dient daarbij aan te kondigen dat hij zich na het verstrijken van voornoemde termijn vrij zal achten het geschil bij de gewone rechter aanhangig te maken.
5. De Geschillencommissie doet uitspraak met inachtneming van de bepalingen van het voor haar geldende reglement. Het reglement van de Geschillencommissie is beschikbaar via www.degeschillencommissie.nl en wordt desgevraagd toegezonden. De beslissingen van de Geschillencommissie geschieden bij wege van bindend advies. Voor de behandeling van een geschil door de Geschillencommissie is een vergoeding verschuldigd.
6. Uitsluitend de hierboven genoemde Geschillencommissie dan wel de gewone rechter is bevoegd van geschillen kennis te nemen.

HOOFDSTUK 13 VEILIGHEID EN GEZONDHEID

13.1 Brandactieplan en ontruimingsplan

Kinderopvang Kokie heeft een brandactieplan en ontruimingsplan. Deze hangt zichtbaar op de groep. Het plan is bekend bij degenen die op de locatie werkzaam zijn. Er vindt minimaal eenmaal per jaar een ontruimingsoefening met de brandweer plaats en op basis daarvan een evaluatie en – indien nodig bijstelling van het brandactieplan.

13.2 Bedrijfshulpverlening

Binnen het kinderdagverblijf streven we ernaar dat minimaal 1 leidster aanwezig die in het bezit is van een diploma Bedrijfshulpverlening (BHV-er). De BHV-er heeft de leiding tijdens een ontruiming of op het moment dat er iemand onwel wordt, totdat er gediplomeerde hulp aanwezig is. Elk jaar gaan de BHV-ers op herhalingscursus zodat zij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen die er op dit gebied zijn.

13.3 EHBO

Alle leidster binnen Kinderopvang Kokie beschikken over een diploma kinder-EHBO. Zij weten bij ongelukken of onwel raken van kinderen hoe zij moeten handelen, eventueel totdat er professionele hulp aanwezig is. Via een jaarlijkse herhalingscursus worden kennis en vaardigheden steeds opgefrist.

13.4 Veiligheid en gezondheid

Kinderopvang Kokie waarborgt de veiligheid en gezondheid op een verantwoorde en verplicht gestelde manier. Jaarlijks vinden risico-inventarisaties plaats onder verantwoordelijkheid van de directie. Voor beide aspecten zowel veiligheid als gezondheid worden protocollen gehanteerd. Hierin staan de werkwijzen uitgebreid beschreven. Jaarlijks vindt er een GGD- controle plaats waarin deze zaken een belangrijke plaats innemen. De inspectierapporten zijn opvraagbaar maar ook via een link op onze site te bekijken. In het gezondheidsbeleid hebben wij vastgelegd welke afspraken er zijn gemaakt om de gezondheidsrisico's binnen het kinderopvang Kokie zoveel mogelijk te beperken. Onderwerpen zoals persoonlijke hygiëne, voedselveiligheid, schoonmaak, buitenspelen en ziekte bij kinderen komen daarbij aan bod. We leggen ook uit welke maatregelen er worden genomen om de opvang een veilig omgeving te maken. Onderwerpen zoals veilig slapen, buitenspelen, binnen spelen en veilig eten komen daarbij aan bod.

13.5 Meldcode Kindermishandeling

De leidsters hebben niet enkel en alleen de taak uw kind op te voeden. Zij hebben ook de taak om eventuele problemen te signaleren en de ouders hierover te informeren. Signalering van kindermishandeling bij kinderen is uiterst lastig. Zorgvuldigheid hierin is uiteraard een vereiste. Als er ernstige aanwijzingen zijn dat een kind mishandeld of verwaarloosd wordt, worden deze vermoedens met het team besproken. Indien de vermoedens concreet zijn, wordt er vanuit de signaleringsfunctie de meldcode in gezet. In geval van een vermoeden geeft de Wet op de Jeugdzorg onze organisatie een meldrecht. Voor deze melding bij het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (Veilig Thuis) is geen toestemming van ouders nodig.

HOOFDSTUK 14 TOT SLOT

Alle bij kinderopvang Kokie werkzame leidsters onderschrijven het voorgaande beleidsplan. Dit beleidsplan vormt de basis voor een vertrouwde opvang van uw kind(eren).

Kinderopvang Kokie vindt het belangrijk dat ouders tevreden zijn over het beleid van de organisatie. Betrokkenheid van ouders bij alles wat met hun kinderen te maken heeft staat bij ons hoog in het vaandel. Bijvoorbeeld via de oudercommissie kunnen de ouders meedenken over het beleid van Kinderopvang Kokie, daarnaast wordt het zeer gewaardeerd als ouders open staan voor de evaluaties. Hierdoor is het mogelijk om onze diensten verder te kunnen blijven ontwikkelen en te verbeteren.

Hartelijk dank hiervoor!

Bijlage 1: Dagritme van de KDV

Tijd	Activiteit
7.30-9.30	Inloop
9.00	Ontbijt: brood met thee of melk
9.30	Kring: gerelateerd aan het thema (les Uk&Puk)
10.00	Binnen activiteit: knutselen, puzzeltjes, spelletjes, dansen, bewegen (thema Uk&Puk)
10.45	Buiten spelen met vriendjes, vriendinnetjes en leidsters. (herhalen les Uk&Puk in vrije situatie)
11.30	Gezamenlijk opruimen en aan tafel: fruitmoment
12.00	Tijd voor een dutje*
13.00	Buiten spelen of binnen activiteit: knutselen, puzzeltjes, spelletjes, dansen, bewegen
14.00	Gezamenlijk opruimen en aan tafel: tussendoortje: komkommer/tomaat met een ontbijtkoek
14.15	Kring: gerelateerd aan het thema (les Uk&Puk)
14.45	Binnen activiteit: knutselen, puzzeltjes, spelletjes, dansen, bewegen (thema Uk&Puk)
15.15	Buiten spelen met vriendjes, vriendinnetjes en leidsters. (herhalen les Uk&Puk in vrije situatie)
16.15	Warme maaltijd
17.00-18.30	Ophaaltijd
Tussendoor wordt iedereen versoond of gaat naar de wc	
*Kinderen doen een dutje als zij moe zijn. Dit kan afwijken van bovengenoemd tijdstip	

Dagritme vakantieopvang

In de vakantie wordt een weekprogramma gemaakt. Ouders krijgen deze per mail thuisgestuurd.

- Kinderen worden gebracht tussen 07.00 en 09.00 uur.
- De tafelmomenten zijn gelijk aan die hierboven, met als extra om 9.00 uur starten met drinken en fruit.
- Tussen 12.00 en 13.00 is ook een breng- en haalmoment
- Zowel 's ochtends als 's middags worden er activiteiten aangeboden en is er ruimte voor vrij spel.
- Een activiteit kan tijdens een vakantie-opvangdag ook buiten de deur van Kokie plaats vinden.

Bijlage 2: Procedure rond “opvallend gedrag”

Elk kind is wel eens lastig, erg stil of anders dan anders. Dat op zich is heel normaal. Een kind is een "opvallend" kind als het overwegend lastig, moeilijk, tegendraads, stil, teruggetrokken of sociaal angstig is.

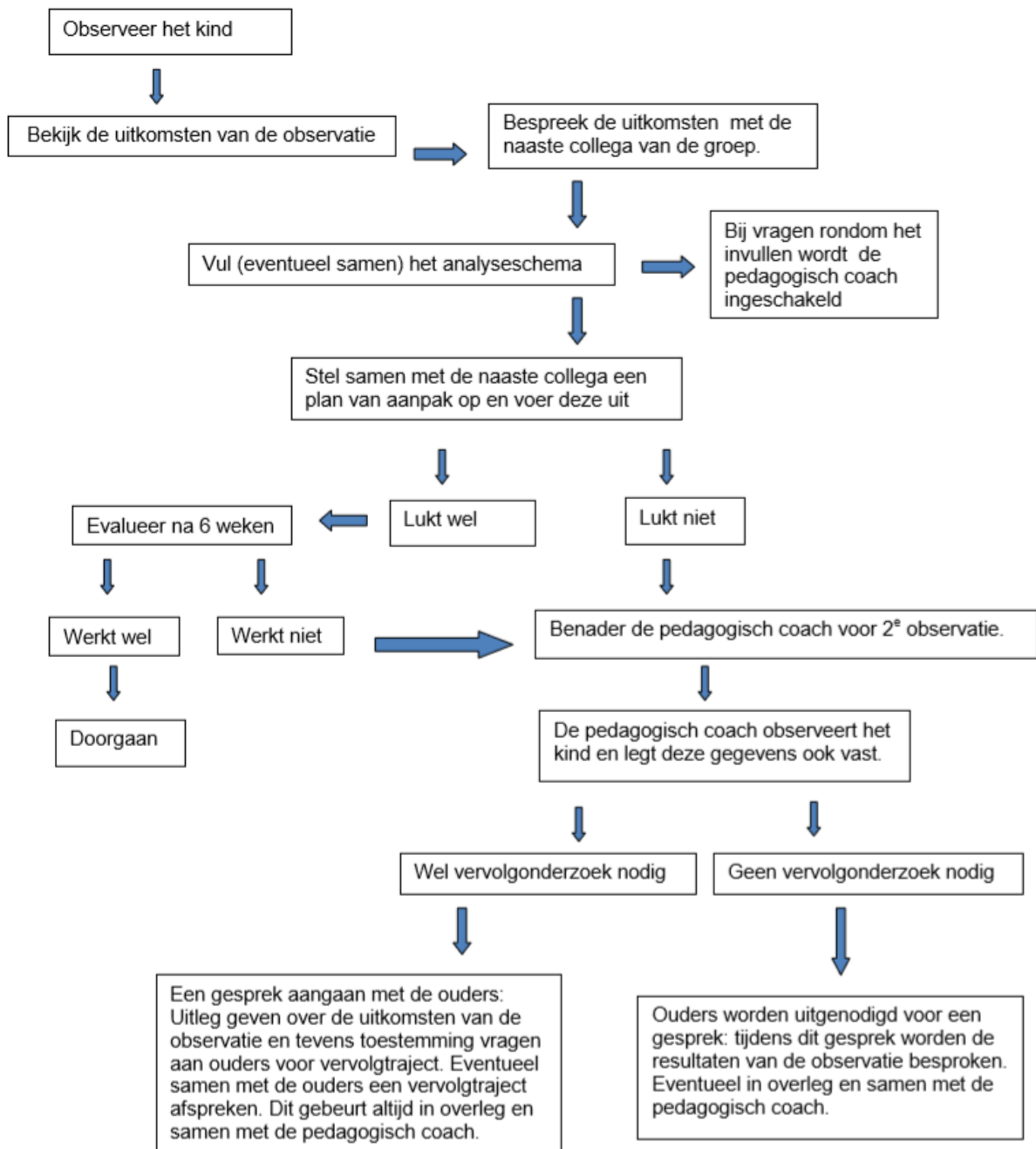
Een opvallend kind functioneert niet gezond ten aanzien van de pedagogisch medewerkers, de andere kinderen en/of zichzelf.

Een opvallend kind roept steeds de twijfel op, of het kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang wel de juiste plaats voor hem/haar is.

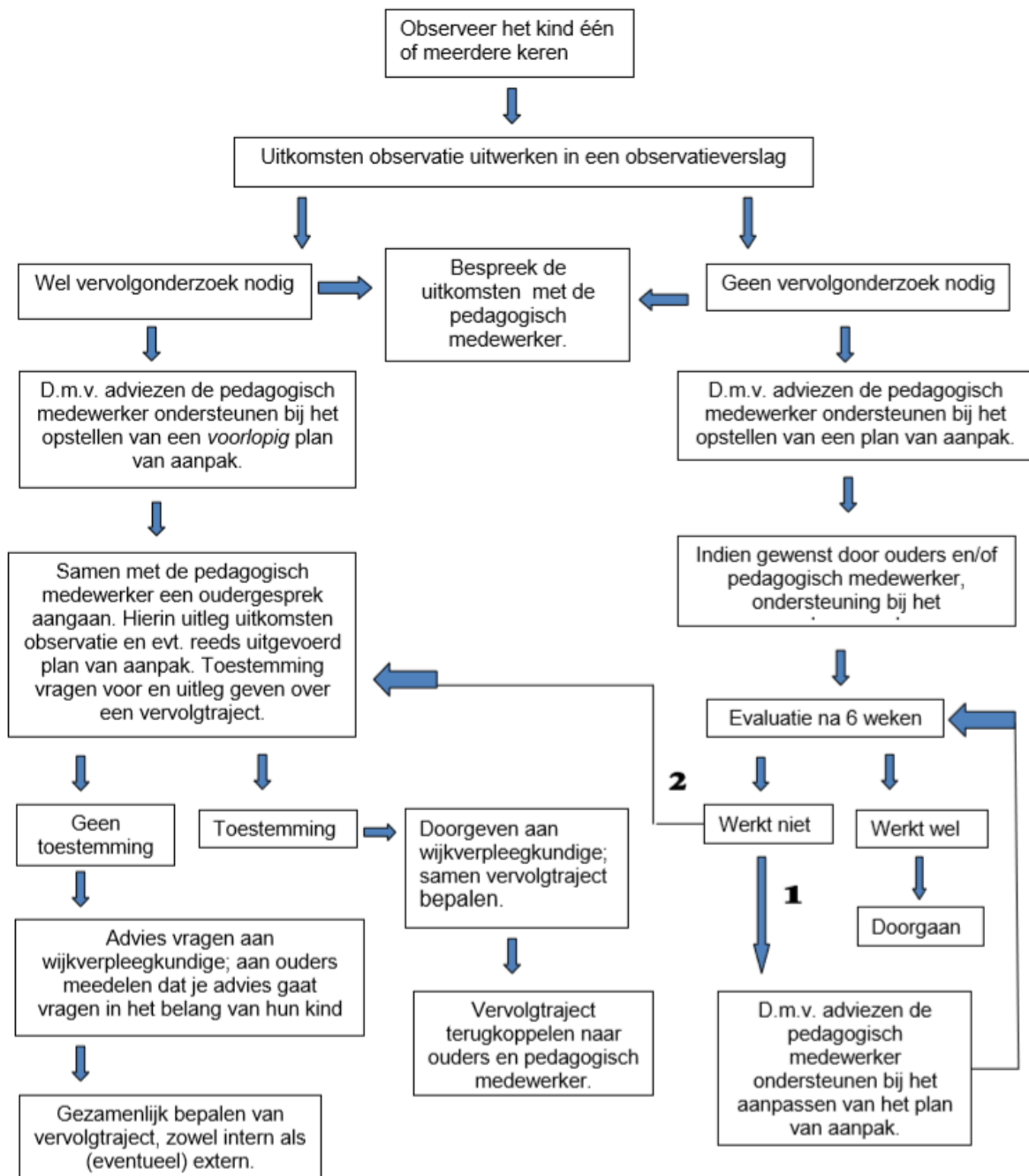
Een opvallend kind reageert, inter-acteert, ontwikkelt zich of functioneert niet, zoals redelijkerwijs verwacht mag worden van kinderen in de betreffende leeftijdsfase, na een zekere mate van gewenning binnen het kinderdagverblijf /buitenschoolse opvang of een bepaalde (nieuwe) groep.

Bij een duidelijk signaal van of vermoeden dat een kind, dat binnen Kinderopvang Kokie verblijft, opvallend gedrag vertoont wordt het stappenplan op de volgende pagina gevolgd:

Stappenplan n.a.v. opvallend gedrag door PM

Stappenplan n.a.v. opvallend gedrag door pedagogisch coach

Bijlage 3: Protocol uitstapjes

Regelmatig zullen er uitstapjes worden georganiseerd voor de kinderen. De uitstapjes binnen de wijk doen wij lopend. Wij hebben een bolderkar en meerdere dubbele buggy's waarin kinderen vervoerd kunnen worden. Bij onvoldoende buggy's zullen wij u vragen om de buggy achter te laten. Ouders worden minimaal twee weken van tevoren via de nieuwsbrief geïnformeerd over uitstapjes. Wij vinden het leuk als ouders meegaan. Dit is uiteraard niet verplicht. Er wordt altijd gezorgd dat er voldoende leidsters mee gaan en ter plekke op locatie blijven.

Tijdens het wandelen geldt de volgende kind-ratio:

- In de buggy mogen 1 of max. 2 kinderen per pedagogisch medewerker of stagiaire.
- Bij de buggy mag 1 kind aan de hand mee.
- In een bolderkar mogen max. 6 kinderen per leidster.
- Een evt. achterblijvende collega houdt maximaal het aantal kinderen in een groep over dat wettelijk is toegestaan.

Bij grotere uitstapjes worden kinderen vervoerd in veilige auto's met goedgekeurde stoeltjes en gordels. Bij de intake ondertekenen ouders 'verklaring vervoer' waarop zij aangeven of kinderen met uitjes mee mogen of niet. Als we de locatie verlaten nemen we een EHBO trommel en een lijst met telefoonnummers mee. Hierop staan de telefoonnummers die ouders hebben opgegeven in geval van calamiteiten.

Bijlage 4: Actualiseren Pedagogisch Beleidsplan

Het Pedagogisch Beleidsplan is een levend document. Dat betekent dat het beleid nooit af is en bij veranderingen binnen het kinderverblijf, constatering van incidenten wordt aangepast. Het beleid is een vast agendapunt binnen de teamvergaderingen. Hieronder geven we aan wanneer het beleid voor het laatst is geactualiseerd en wat de reden was voor de aanpassing.

Datum aangepast:
25-08-2020
Reden aanpassing:
Blz. 20 tijden afwijken BKR Blz. 23 aanwezigheid directie Blz. 27 aanvulling drinken

Datum aangepast:
01-01-2022
Reden aanpassing:
BKR en toevoegen programma VVE

Datum aangepast:
01-03-2022
Reden aanpassing:
Aanvulling VVE H9

Datum aangepast:
Juli 2023
Reden aanpassing:
Evaluatie n.a.v. teamvergadering